VISŲ ŠALIŲ KATALIKAI DARBININKAI VIENYKITĖSI

DARBININKAS

EINA ANTRADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. ŠV. JUOZAPO DARBININKŲ SĄJUNGOS ORGANAS

EINA NUO 1915 METŲ — SOUTH BOSTON, MASS., LAPKRIČIO-NOVEMBER 6 D., 1928 M., Nr. 85 — KAINA 5 CENTAI

NEW YORK SUKĖLĖ DIDŽIAUSIAS OVACIJAS SMITHUI

Didžiulė Madison Sq. Garden Svetainė Buvo Prisikimšus

Jis Dar Kartą Pareiškė Savo Nusistatymą Dėl Prohibicijos

New York. — Šeštadieny, lapk. 3 d. įvyko gub. Smith, Demokratų partijos kandidato į prezidentus paskutinės prakalbos.

Milijoninė minia jam sukėlė didžiausias ovacijas, kokių dar ligšiol nebuvo sukėlę nė vienam kandidatui.

Madison Sq. Garden buvo perpilnai prisikimšus ir gub. Smith griausmingai sveikino per pusvalandį be sustojimo ir pertraukdami jo kalbą.

Pirmininkavo miesto majoras Walker.

Gub. Smith savo paskutinėje prakalboje pakartojo savo nusistatymą dėl prohibicijos, tarifo, imigracijos, darbininkų ir tt.

Po tokių griausmingų ovacijų, kokias gavo gub. Al Smith New Yorke ir kitur važinėdamas su prakalbomis, yra pilnas vilties, kad utarninke laimės rinkimus.

IR BOLŠEVIKAI NORI ĮSISTEIGTI AUTOMOBILIŲ FABRIKĄ

Sovietų Rusijos vyriausybė veda derybas su "Ford General Motors" dėl pastatymo automobilių dirbtuvės, kuri kasmet galėtų pagaminti 150,000 automobilių.

Šiuo didžiuliu Vokietijos pasažieriniu dirižabliu "Graf Zeppelin" vokiečiai atlėkė į Jungt. Valstijas ir sugrįžo atgal į Vokietiją.

Ketvirtadalis milijono Vokietijos darbininkų neteko darbo

BADAS SOVIETŲ RUSIJOJ

Tik komisarai gauna sočiai pavalgyti

Ryga, lapkričio 3 d.—Praneša, kad Maskvoje ir kituose Sovietų Rusijos didmiesčiuose žmonės badauja. Dabar duonos prašančių žmonių eilės daug ilgesnės negu kad buvo tuoj po karo kilus revoliucijai.

Rusijai gręsia naminis karas — alkanų žmonių riaušės.

Bolševikų valdžia griebiasi aštriausių priemonių, kad tą pavojų prašalinus. Žmonėms uždrausta ant gatvių būreliais stoviniuoti arba kalbėtis.

Daugiausia badaujančių žmonių yra Maskvoje ir Leningrade.

Berlynas.—Vokietijos geležies dirbtuvių sąjunga nutarė uždaryti visas dirbtuves kilus ginčui darbininkų su darbdaviais del algų.

Darbininkai reikalavo pakelti algas, bet darbdaviai nesutiko. Į šį ginčą įsimaišė ir valdžia, kuri palaikė darbininkų pusę ir išsprendė, kad algos būtų pakeltos 4 nuoš.

Uždarius geležies pabrikus išmetė ant gatvės 250,000 darbininkų.

Vokietijos vyriausybė grąsina pabrikantams bausme, ir darbininkai tikisi kovą laimėti.

ANGLIJOS DARBO PARTIJA LAIMĖJO RINKIMUOSE

Gavo 137 naujas vietas

Londonas. — Lapkričio 1 d. įvyko Anglijoj miestų viršininkų rinkimai. Darbo partija laimėjo 137 naujas vietas. Valdančioji (konservatorių) partija laimėjo 13, o prarado 71 vietą.

Taigi galima tikėtis, kad darbiečiai laimėję municipaliuose rinkimuoes, laimės ir visuotinius rinkimus į parlamentą.

HOOVERIS PRAŠO VISŲ BALSUOTI

Pueblo, Colo., lapkr. 3 d. — Herbert Hoover, priminda-mas, kad šios valstijos žmonėms "reikalingas tarifas apsaugojimui jų industrijų," paskutinėj savo kalboje vakaruose, jis prašė piliečių utarninke, balsuoti už jį, nes sako, už didžiumą visuomet geriau.

MOTERYS NAMAMS, NE ŠOKIAMS

Fašistų pažiūra į moteris

Italijos fašistų partijos sekretorius Turatti pareiškė, kad moterys gimsta šeimos namams, o ne šokių rūmams. Fašistų režimas negalįs toleruoti pamišusių dėl šokių moterų. Turatti nuomone, moterys geriau padarytų, jei mokytųs šaudyti, o ne šokti.

Komunistai Bandė Suardyti Šilko Darbininkų Streiką

Bet jiems nepavyko. Darbininkai visu griežtumu pasmerkė darbdavių agentus—komunistus.

PATERSON, N. J. (Mūsų koresp.). — "Darbininko" skaitytojai jau žino, kad spalių 10 d. čia paskelbtas ir šilkų audenyčių darbininkai išėjo į streiką reikalaudami 44 valandų darbo į savaitę, pakelti algas 10 nuošimčių ir pripažinti uniją.

Streiką paskelbė ir veda Associated Silk Workers Unija.

Streikas nuo pat pradžios eina gerai ir tvarkiai. Darbdaviai į trečią dieną pradėjo derėtis su darbininkais ir jau dabar viso susitaikė su 140 mažesnių audenyčių savininkais ir apie du tūkstančiai darbininkų sugrįžo darban gaudami didesnį atlyginimą ir trumpesnes darbo valandas.

Komunistams taip vedamas streikas nepatiko, nes pamatė, kad darbininkai gali laimėti be kraujo praliejimo ir be jų tarpininkavimo. Jie šoko į pagalbą darbdaviams ir streikuojančių darbininkų komiteto susirinkimuose pradėjo kelti lermą, kad tik sukurščius darbininkus ir suardžius jų vienybę.

Komunistai pradėjo šmeižti unijos vadus ir darbininkams įkalbinėti, kad streiko vadai negeri, neveda gerai streiko, būk leidžia pergreit darbininkams susitaikint su darbdaviais nelaukdami kitų darbdavių sutikimo ir tt. Žodžiu sakant, komunistai bandė įkalbėti darbininkams, kad unija ir jos vadai yra "no good."

Jie dar sako, kad streikas vedamas perlėtai ir darbininkuose nesukeliama entuziazmas ir ragino darbininkus dėtis prie kitos unijos, National Textile Industrial Unijos.

Vadinas, komunistams nepatinka, kad streikas vedamas be kraujo praliejimo, ramiu būdu, ir kad taip darbininkai laimi. Jie norėtų, kad darbdaviai laimėtų, o darbininkai pralaimėtų, kaip, kad buvo su streikais kur komunistai vadovavo.

Komunistai padarė tokį spaudimą į unijos vadą Fred Heolsher, kad jis norėdamas ištirti, ar tikrai unijos nariai nepasitiki jam ir jo vadovavimui, ar tik saujalė bolševikų norėdami pasitarnauti darbdaviams ardo darbininkų vienybę?

Lapkričio 2 d. darbininkų vadas Fred Heolsher sušaukė visų unijos narių susirinkimą, Turn Hall. Susirinko apie 5,000 narių.

Komunistai tikėjosi laimėti, bet skaudžiai apsiriko.

Šiame susirinkime streiko komitetas išdavė raportą, kurį darbininkai entuziastiškai priėmė. Komitetas, pamatęs streikuojančių darbininkų ūpą, buvo susitaręs susirinkime nekelti tokių klausimų, kurie slopintų tą ūpą ir pakenktų streikui. Bet komunistai neiškente ir pradėjo bombarduoti streiko vadus ir uniją.

Piršo darbininkams savo uniją ir žadėjo rojų. Prasidėjus diskusijoms, komunistai, kaip spirgučiai ant skaurados, šokinėjo. Jie buvo susiorganizavę ir sukėlė kačių koncertą ir net prie muštynių priėjo. Bet visa didžiuma darbininkų pamatė, kad komunistai parsidavę darbdaviams, bando suardyti streiką ir juos išnaudoti visu griežtumu juos pasmerkė ir jų "malones" atmetė ir pasiliko ištikimi savo vadams ir unijai.

Paaiškėjo, kad jie buvo susirūpine unijos pinigais, \$30,000. Jie norėjo pasigriebti uniją ir jos iždą į savo rankas.

Šio streiko vadai gerai apgalvoję šaukė šį streiką imdami pavyzdžius iš 1913 m. ir 1924 m. streikų, kurie buvo ilgi ir nelaimingi.

Dabar, prieš šaukiant streiką, buvo nutarta šaukti tik audiminių streiką, o kaip sustiprės unija, tai šaukti ir kitų šakų šilko industrijos.

Jokiu būdu dabar nebuvo galima šaukti į streiką šilko dažytojus, nors jų darbo sąlygos yra blogos, nes jie neprisirengę prie steriko ir į jų vietas stovi prie vartų šimtai naujų darbininkų.

Jeigu komunistai nebūtų įsikišę ir nebūtų stoję talkon darbdaviams, tai gal ir būtume šį streiką greit užbaigę su laimėjimais, bet dabar šiek tiek sutrukdė ir pakenkė. Dabar dar yra apie 2,000 darbininkų streiko lauke.

Turiu pažymėti, kad komunistais yra didžiuma žydai, o jiems bernauti atsirado ir lietuvių. Žydai žino ką daro, nes jie bosai ir darbininkai — komunistai. Bet ką lietuviai už bernavimą gauna? Laikas mūsų broliams lietuviams susiprasti ir permatyti žydų žulikystes.

Rap.

Reparacijos komisijos pasiūlymas Lietuvai už Klaipėdos kraštą

Einant Klaipėdos konvencija, Lietuva pasižadėjo sumokėti reparacijas, t. y. atlyginimą už buvusį Klaipėdos krašte Vokietijos reicho ir Prūsų valstybės turtą ir tekusį Lietuvai. Jau keli metai kai eina tuo reikalu derybos su reparacijų komisijos finansine sekcija Paryžiuj. Š. m. vasario mėn. reparacijų komisijos finansinė sekcija atsiuntė Lietuvos vyriausybei raportą, kuriame, pasiremdama įteiktais jai vokiečių ir lietuvių Klaipėdos krašto buvusio Vokietijos ir Prūsijos valstybinio turto apskaičiavimais, siūlo priimti kompromisinę reparacijų sumą — 60 milionų aukso markių (apie 144 mil. litų). Šiomis dienomis reparacijų komisijai bus įduotas Lietuvos vyriausybės atsakymas į tą pasiūlymą, kuriame nurodoma, kad minimas turtas negali būti daugiau įkainuojamas, negu 30 mil. aukso markių (72 mil. litų).

Be to, sąryšy su reparacijų už Klaipėdos kraštą mokėjimu, vyriausybės yra ruošiamas platus memorandumas dėl mūsų mokėjimo papėgumo. Tam memorandume, kur bus pasiųstas Paryžiun reparacijų komisijai, bus tikslnai apskaičiuoti Lietuvai padaryti nuostoliai karo metu.

EXTRA

Kitame "Darbininko" numery tilps svarbus politinis straipsnis po antgalviu "NAUJOS POLITINĖS PROBLEMOS EUROPOJE — VADOVAUJA RYTAI."

Šiame straipsny paliečia Vilniaus klausimą, derybas su lenkais ir mūsų kaimynus.

Mūsų agentai turėtų šio numerio užsisakyti po daugiau egzempliorių pardavimui.

Šv. Kryžiaus Ligoninės pašventinimas Chicagoj

Šventino Jo Eminencija Kardinolas Mundelein Dalyvavo Tūkstančiai Žmonių

Chicago, Ill. — Lapkr. 4 d. įvyko Šv. Kryžiaus lietuvių ligoninės pašventinimas. Šventino Jo Eminencija Kardinolas Mundelein.

Dalyvavo tūkstančiai žmonių ir įžymių mūsų vadų ir kitataučių.

Prieš pašventinimą draugijos ir kuopos organizuotai parodavo gatvėmis. Grojo benai.

Šventinimo iškilmėms prasidėjus giedojo parapijų chorų vyrai, komp. Pociui vadovaujant.

Ši diena lietuviams pasiliks ilgoje atmintyje.

DEMOKRATINIS JUDĖJIMAS RUSIJOJ

Šiomis dienomis Rostove ties Donu buvo teisiami Jekaterinodaro studentai. Prokuroras kaltinimo kalboj pasakė, kad studentai kontrrevoliucionieriai norėję įvesti Rusijoj demokratinę tvarką.

Studentus bolševikų teismas nubaudė kalėjimu nuo 8 iki 16 metų.

Lietuvos diktatorius uždarė katalikų dienraštį "Rytą"

Rygas.—Dr. Bistras, buvęs ministeriu pirmininku, krikščionių demokratų laikraščio "Ryto" redaktorius, kuris buvo uždarytas kalėjime del nesumokėjimo piniginės bausmės už prasižengimą su karo cenzūros patvarkymais, paleistas. Bet paleidę redaktorių iš "atostogų" vietos, uždarė Dr. Bistro redaguojamą laikraštį "Rytą" vienam mėnesiui. Kaltinime pažymi, kad uždara "už skleidimą neteisingų žinių."

Dabar gal bus visiems aišku, kad diktatorius Voldemaras yra pasiryžęs sunaikinti visas katalikų įstaigas, kurios yra opozicijoj ir kurios tik nepritaria diktatūrai.

20 Metų Sukaktuvių Balius, Rengia D. L. K. Keistučio Draugija, Lapkričio-November 12 d. 1928
492 E. Tenth Street, South Bostun, Mass. Pradžia 3-čią val. po piet. Grieš Geriausia Orchestra
Lietuviškus ir Angliškus Šokius. Bus Visokių Valgių ir Gėrimų. Kviečia Visus Rengėjai.

Žinios iš Lietuvos

UOLIAI STATOMA NAUJA BAŽNYČIA

Papilys (Biržų ap.). Gražus ir švarus Lietuvos miestelis. Po karo čia pastatyta gražių namų. Už miestelio yra didelė mūro mokykla. Papily yra R. Katalikų ir reformatų bažnyčios. Reformatų bažnyčia mūro, baltai nutepta, vienu dideliu, smailiu bokštu. Katalikų bažnyčia medinė ir labai senai statyta. Žmonės nebeatmena kiek metų turi, tik tiek težino, kad kun. klebonas Jakštavičius ją statydinęs. Papilio apylinkėj reformatų daugiau negu katalikų. Katalikai linksmi, nuoširdūs. Šventadieniais uoliai lanko šv. bažnyčią. (Net žmonės netilpsta bažnyčioje, o turi pamaldų klausyti būdami šventoriuje). Papilio parapijiečiai sumanė pasistatydinti naują akmens bažnyčią.

Jau 30 metų, kaip suvežta bažnyčios pamatams medžiaga. Bažnyčios statymą trukdė rusas. Lietuvai atgavus laisvę, ima papiliečiai katalikai prisiminti savo tėvelių pasiryžimus. Vadovaujami kun. klebono Lialio imasi darbo. Ir štai per 15 dienų padeda pamatus naujajai akmens bažnyčiai.

Bet, deja, iškelia Papilio kleboną. Parapijos seneliai nusimena, kad darbas šią vasarą nebebus dirbamas. Veltui nusiminė! Vieną sekmadienį naujasis kun. klebonas Ereminas susitaręs su bažnyčiai statyti komitetu skelbia iš sakyklos darbo tvarką. Nudžiugo ne tik seneliai, bet ir jaunieji, kad darbas nestovės vietoje, o bus toliau dirbamas. Nors šie metai ir ūkininkams vargingi, bet nenusimena. Vyriausybė pritaria ir net žada sušelpti mišku ir pinigais. Papiliečiams kun. klebonas pranešė iš sakyklos šį valdžios pritarimą. Papiliečių pasiryžimas dar labiau pakilo. Pasižada būti vyriausybei paklusnūs ir nuoširdūs. Yra valkatų, kurie nori pakreipti visa tai į priešingą pusę. Veltui jų visos pastangos! Papilietis katalikas pasilieka visumet kataliku: myli Dievą ir gerbia vyriausybę.

Nors pinigų daug neturi, o tik kelius tūkstančius litų, bet imasi jau darbo, laukdami iš vyriausybės paramos. Statybos darbas jau vėl varomas priekin. Kiekvieną dieną su džiaugsmu lankos parapijiečių į Papilį. Vieni su akmenų vežimais, kiti su žvyro ar kitos statybai reikalingos medžiagos. Tai geras pavyzdys ir kitiems. Jei leis oras ir greit iš vyriausybės gaus pašalpos, tai tikisi daug darbo padirbti dar šiais metais.

Jei visoje Lietuvoje taip būtų, tai broliška meilė ir vienybė žydėtų. Reik tik džiaugtis ir tikėti, kad papiliečiai savo pasiryžimus ir sumanymus įgyvendins.

:: TRUMPI ::
SKAITYMĖLIAI
NAUJA KNYGA
Joje telpa daugiau kaip 100 trumpų pasakaičių
150 pusl. 45 centai
DARBININKAS
366 Broadway, Boston 27, Mass

YRA BRIEDŽIŲ?

Renavas (Židikų val., Mažeikių apsk.). Renavo apylinkėj yra miškas, kurs susijungia su kitais didžiausiais apylinkės miškais. Prieš karą čia buvo daug stirnų, briedžių, nes miško savininkai jais žiemą rūpindavos. Stirnų ir dabar čia daugybė. 1919 m. buvo ir briedžių, nors žmonės pasakojo, kad jų esą dar ir dabar, nes miške užtinkama briedžio guolių, pėdų ir t. t. Be to, miške yra ir įvairių gyvačių rūšių: margų, raudonų ir tt. (?).

TRAKŲ APSKRITIES ŽEMĖS ŪKIO PARODA

Aukštadvaris. Jau kelinti metai iš eilės kaip Trakų apskrity surengiamos žemės ūkio parodos. Kelis kartus buvo Kaišiadoryse, Žiežmariuose, o šiais metais buvo suruošta Aukštadvario miestely, prie mergaičių ūkio mokyklos, kuri įvyko rugsėjo mėn. 30 d. dalyvaujant ž. ū. rūmų atstovui p. Ardickui.

Diena pasitaikė negera: nuo pat ryto lietus ir lietus, bet nežiūrint blogo oro, kaip eksponatų, taip ir lankytojų buvo apsčiai. Arklių buvo per šimtą; žymi dalis tenka ardėnų prieaugliui, kuris labai gražus: yra jau po 4—5 metus, kas duoda vilties, kad greitu laiku mūsų arkliai užims tinkamą poziciją eksportui į užsienius. Raguočių, maišytų ir grynų olandų buvo neperdaugiausia, apie 50. Buvo ir kiaulių jorkšyrių, mažiau kiek avių, paukščių net ir triušių. Daržovių pavilionas kaip šią vasarą, tai gan turtingas ypatingai pasižymėjo karo invalidai iš Žiežmarių dvaro: kopūstai, runkeliai, burokai, ropės, turnepsai nesinorėjo tikėti, kad šią šaltą vasarą galėjo tokie dideli išaugti, lyg sakytum ten kitas Dievas. Aukštadvario dvaras ir mergaičių ūkio mokykla sudarė taip pat žymią dalį, pastarosios teko matyti ir daržuose įvairias daržoves, kurios gan gražios. Už vis labiausiai lankytojus viliojo didelis rankdarbių pavilionas. Čia iš tiesų buvo gražių dalykų, kurie daugumoje priklausė ūkio mokyklai. Į kulinarijos įvairius skanėsius taip pat buvo pažiūrėti, o tuo labiau, kad prie jų daug prisidėta būsimų šeimininkių — mokinių. Šeimininkės lankytojos čia galėjo prisižiūrėti ir pasimokyti kaip paruošti iškilmingiems pietums svečių stalas. Dzūkaitės nuo Dumenų ir Onuškio ir šiaip lietuvaitės pasirodė įvairių įvairiausiais audiniais. Įvairaus rašto staltiesės, rankšluosčiai, divonai, dryžiai, juostos tik marguliavo, žiūrint net akys raibo.

Apskritai drąsiai galima sakyti, paroda nusisekusi ir savo tikslo atsiekusi.

NEPRIKLAUSOMYBĖS PAMINKLO PAŠVENTINIMAS

Barzdai, Šakių ap. Rugsėjo mėn. 23 d. Barzduose įvyko iškilmingas paminklo pašventinimas. Paminklas—gražus, stilingo ąžuolo kryžius betoniniame pagrinde, 6 metrų aukščio, išpuoštas gražiais ornamentais. Šventinimo pareigas atliko kun. Vaičaitis, pasakydamas atatinkamo turinio prakalbą. Dar kalėjo p. J. Martinaitis ir vietinės mokyklos vedėjas — Cimbolaitis. Darbai prie paminklo dar nebaigti, reikia aptverti tvorele, nudažyti ir k.

Vakare buvo komiteto surengtas vakaras. Vaidinta Šv. Elzbieta. Pelno gauta apie 150 litų — paskirta paminklo reikalams. Paminklas kaštuosiąs apie 900 litų. Lėšos surinktos iš organizacijų ir atskirų piliečių.

Paminklas pastatytas gražioje, plačioje kryžkelėje, kur sueina trys dideli vieškeliai nuo Šakių, Naumiesčio ir Pilviškių, pačiame viduryje bažnytkaimio.

PASTATYTAS KAP. NOREIKAI PAMINKLAS

Spalių 13 d. Kauno kapinėse įvyko pasižymėjusiam visose del Lietuvos nepriklausomybės kovose kap. Edv. Noreikai, žinomam Klaipėdos išsivadavimo sukilėlių vadui, paminklo pašventinimas. Kap. Noreika žuvo Klaipėdą vaduodamas 1923 m. sausio 15 d.

MIESTO PAŽANGA

Tauragė. Miestas daro didelę pažangą. Kas bus buvęs prieš metus Tauragėje, tai tas dabar atvažiavęs pagėrės: daug gatvių išgrįsta, aikštė įrengta, šaligatviai praplatinti ir gražios tvoros aptverta. Bet tai dar ne viskas. Darbas eina, keletas mūro namų statoma ir grindžiama viešoji aikštė.

Orlaiviu lekiojant nuimtas vaizdas pasauly didžiausio medikalio centro, kuris ką tik formaliai buvo atidarytas. Šie ligoninių ir mokyklų namai yra New Yorke palei Reverside tarp 166 ir 168 gatvių.

KLAIPĖDOS KRAŠTE KALKIŲ SLUOKSNIAI

Klaipėda. Jau anksčiau buvo žinoma, kad Klaipėdos krašte keliose vietose buvo rasti kalkių sluoksniai. Paskutiniu laiku dar daugiau tokių sluoksnių randama, ypač Akmenės upės lankose. Labai dideli sluoksniai rasti Jagučiuose, Stančiuose, Bajoruose, Lankupiuose ir kit.

Kalkes tuo tarpu ūkininkai naudoja, kaip mineralines trąšas laukams tręšti. Perka labai pigiai — po pusantro lito centnerį. Atatinkamos įstaigos turėtų tuo susirūpinti, nes kaip vietos gyventojai sako, jų žemėse yra dideli turtai.

DAUGIAU MOKINIŲ

Telšiai. Šiais mokslo metais Telšių mokykloje yra kiek didesnis mokinių skaičius, negu pernai. Gimnazijoje yra 291, mokytojų seminarijoje — 130 ir kunigų seminarijoj — apie 85 mokinius. Gimnazijoje žymiai daugiau yra berniukų: yra klasių kur mergaitės sudaro vos apie 15% bendro klasės mokinių skaičiaus. Kas kita mokytojų seminarijoje: čia kai kuriuse kursuose mergaitės sudaro net apie 66—75% bendro kurso mokinių skaičiaus.

SULAIKYTA VAGIŲ GAUJA

Paskutiniu laiku Kaune ir apylinkėse taip pat Antanavos, Veiverių ir Gudelių valsčiuose smarkiai veikė organizuota vagių gauja. Ši gauja daugiausia vogdavo vištas, lašinius, ir kitus valgomus daiktus. Vagys turėjo visokius įrankius spynoms nukirpti, taip pat revolverius. Gaujos vadas buvo Kazys Karpavičius, turėjęs Kaune savo namus.

Šiomis dienom kriminalinė policija susekė ir pagavo šią gaują su jos vadu priešaky. Jau išaiškinta per 70 padarytų vagysčių. Daug daiktų jau grąžinta nukentėjusiems.

NAUJAS UŽS. REIK. MIN. GEN. SEKRETORIUS

Respublikos Prezidento aktu užs. reikalų ministerijos generaliniu sekretoriumi paskirtas tos pat ministerijos direktorius dr. Zaunius.

LENKŲ ŠNIPO BYLA

1926 m. rugsėjo 26 d. pas Kauno gyventoją J. Kilčiauską užėjo Pr. Vitkauskas, kilęs iš Seinų apskrities. Juodu buvo pažįstami nuo 1924 m., kai tarnavo kariuomenėj.

Susitarę užėjo išsigerti į vieną smuklę. Čia Vitkauskas pradėjo savo draugą vilioti šnipinėti lenkų naudai žadėdamas daug pinigų.

Tardymas parodė, kad Vitkauskas dažnai pereidavo demarkacijos liniją, matydavosi su lenkų kariais ir rinko žinias apie lietuvių kariuomenę.

Kariuomenės teismas jį buvo pasmerkęs kalėti ligi gyvos galvos sunkiųjų darbų kalėjime, o vyr. tribunolas bausmę patvirtino.

IŠ "MONTEKRISTO" NUOŠOVĖ BOBUTĘ

Jezno valsč., Irkapūdžių kaime 15 mt. Zaparockas Juozas bežaisdamas su "montekristu" iššovė ir pataikė savo bobutei Zablockienei 65 mt. amžiaus į kirkšnį.

Zablockienė padėta ligoninėn mirė.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

GYVENTOJAI PRIEŠ DVARININKUS

Spalių 1 d. Daulėnų dvare, Ašmenos apskr. aplinkinių sodžių gyventojai išvaikė iš miško matininkus. Mat nuo seniau yra vedama byla tarp dvarininkės Umiastoūskienės ir sodiečių del miško. Dar bylai nepasibaigus, atvyko matininkai ir pradėjo matuoti mišką, žinoma neskriausdami vargšės dvarininkės. Pasipiktinę sodiečiai paėmę lazdas ir kirvius išvijo neprašytus matininkus ir išvartė orjentacines gaires. Nenusiraminus sodiečiams, buvo duota žinia storastai, kuris negalėdamas nieko padaryti, atsiuntė didesnį būrį policijos, kuri, beabejo, suareštavo tris gyventojus. Tuomet ir kitų sodžių gyventojai taip pat prisidėjo prie savo teisių gynimo.

Oficęas taip paaštrėjo, kad Vilniaus vaivada, išsiuntė ištirti dalykų vietoje policijos komisarą Konopką.

"Darbininko" katalogas

ĮVAIRIOS KNYGOS

Mandagumas—įvairūs patarimai užsilaikymo draugystėje ir visuomeniniame gyvenime. Parašė Kun. A. Staniukynas ....20c.

Apie Katalikų Tikybos Tikrybę—pažinimas tikybos, jos privalumų, ypatybių ir tikrojo katalikų pirmenybės. Parašė Kun. Jezuitas Felik. Cozel 30c.

Tretininkų Jubiliejus — 700 metų sukaktuvėms paminėti prašymas Švento Pranciškaus venuolijų ir 3 vienuolijų įstatai .... 8c.

Huckleberry Finnas — labai įdomi apysaka ....75c.

Patarmės Moterims—pamokinimas moterims jų asmeniniame, šeimyniniame ir visuomeniniame gyvenime. Parengė Kun. V. Kulikauskas ....15c.

Ben-Hur—Istorijos apysaka iš Jėzaus Kristaus laikų. Labai įdomi ir plačiai žinoma knyga (audimo apdaru). Vertė Jonas Montvila 1.50

Auksinio Obuolio Historija (Graikų Mythologijos Žiupsnelis) su paveikslais. Lietuvių kalbon išguldė Alyva....50c.

Trys Keleiviai—Krikščionis, žydas ir turkas. Pamokinanti apysaka. Parašė T. Vyšniauskas. Vertė P. B. ....40c.

Trumpi Skaitymėliai—labai gražūs pasiskaitymai apie įvairius gyvenimo atsitikimus. Parašė J. Tarvydas ....45c.

Žiema ir Vasara. Parašė Pr. Mašiotas ....20c.

Turto Norma—mokslški pasiskaitymai. Parašė Uosis ....45c.

Kelionė Aplink Pasaulį per 80 ienų—apie vienas derybas be galo įdomūs nuotikiai kelionės per įvairius kraštus. Parašė Julius Verne. Vertimas J. Balčikonio $1.00

Pramoninės Demokratijos Pagrindai—parašė Uosis. ....75c.

Marijos Mėnuo arba apmąstymai kiekvienai mėnesio dienai apie Marijos gyvenimą. Surinko kun. M. J. D-as....35c.

Didžiojo Karo Užrašai—su paveikslais iš 1914—16 metų. Parašė P. Žadeikis ....75c.

Kaip Gyvena Belgijos Ūkininkai. St. Dabušis....10c.

Gerumas—aprašymas apie gerumą per Tėvą Faberą-Filipiną. Vertė Kun. P. L. ....15c.

Tabakas—Nuodai—rūkymo kenksmas; pagal d-rą Nikolskį parengė S. Kaimietis....15c

Užkeikta Mergelė su Barzda ir Barzdaskutis—apysaka 15c.

Katalikų Bažnyčia ir Demokratizmas. — Parašė kun. Tamas Žilinskas ....50c.

Apaštalystės Maldos Statutas.—Vertė Kun. P. Saurusaitis ....25c.

Gegužės Mėnuo — Kun. P. Žadeikio. Kaina ....50c.

Aritmetikos Uždavinynas....25c.

Vaikų Darbymečiui—Rinkinėlis kalbos mokslui ....50c.

Petriukas—laiškai vieno vaikelio. Vertė S. Rakauskas....15c.

Bolševizmas—Kas tai yra bolševizmas ir jo vykdymas Rusijoj. ....15c.

Žaidimų Vainikas—Savybės vakarėliams ir gegužinėms su gaidomis. Sutaisė Matas Grigonis ....50c.

Laimė — (poema). Parašė Vaitkus ....50c.

Mūsų Tikėjimas—Išaiškinimas pagrindų mūsų tikėjimo. Vertė Jonas M. Širvinta....50c.

Bitininkas. — Parašė Tėvas Jeronimas Pečkaitis ....50c.

Lietuvos Ženklai.—Išleido J. Seškevičius ir Bnė, Kaunas....40c.

Eilės ir Kalbos. Deklamacijos, Monologai ir Dialogai. Parašė Juozas V. Kovas. ....30c.

Graudūs Verksmai. — Vertė Vysk. A. Baranauskas ....10c.

Eucharistiškos Stacijos.—Sutvarkino Kun. P. Juškaitis ....15c.

Kristaus Kryžius: Stacijos, Graudūs Verksmai, Maldos Gegužio, Birželio ir Spalių mėnesiams. Išleido kun. K. A. Vasys....25c.

Išganymo Apsireiškimai—atėjimas ir gyvenimas ant žemės Jėzaus Kristaus. Vaidinimas su gaidomis ....75c.

Dangaus Karalienė.—Surinko Kun. M. Gavalevičius; be apdarų 75 centai, su apdarais 1.00

Legendos ir Pasakojimai apie Kūdikėlį Jėzų. Vertė kun. V. Kulikauskas ....50c.

Žmogus ir Gyvuolys. Parašė kun. P. Bučys ....30c.

Elementorius ir Vaikų Skaitymėliai. Išleido M. Paltanavičia ....25c.

Socializmas ir Krikščionybė. Prof. V. Jurgučio ....10c.

Žydas Lietuvoje. Parašė S. Kaimietis ....10c.

Maldos Galybė. Istoriškas piešinys IV-to šimtmečio krikščionybės. Lietuvių kalbon išguldė P. B. ....25c.

Apie Apdraudą. Parašė J. S. Vasiliauskas.... 5c.

Katoržnikas ir Tėvynė. Dvi apysakos. (B. Vargšas) ....15c.

Trumpa Apologetika arba Kat. Tikėjimo Apgynimas. Parašė kun. V. Zajančauskas....50c.

Apsrikimų Komedija. Atsitikimas iš Amerikoniško gyvenimo. Išguldė Lapšiaus Vaikas. ....10c.

Moterystė ir Šeimyna. Vertė J. Gerutis ....40c.

Limpamosios Ligos ir kaip nuo jų išsisaugoti? Parašė Dr. A. Vileišis....50c.

Gamtos Pradžiamokslis—negyvoji gamta: žemė, vanduo, oras. Parašė J. Baronas....50c.

Mūsų Laikų Šventoji, Šv. Teresė, Vaikelio Jėzaus Mažoji Gėlelė. Vertė Juozas Stankevičius ....35c.

TEATRAI

Gilinkingas Vyras—2 aktų komdija; parašė S. Tarvydas 25c.

Elgetų Gudrumas. 3-jų veiksmų komedija. Parašė Seirijų Juozukas ....25c.

Ubagų Akademija ir Ubagų Balius—komedijos po 1 aktą. Parašė Seirijų Juozukas. ....35c.

Sniegas—Drama 4-rių aktų. Vertė Akelaitis. ....40c.

Esumas—3-čia dalis dramos "Gims Tautos Genijus." Parašė Kun. L. Vaicekauskas....10c.

Žydų Karalius—drama 4 aktų, 5 pav. Vertė J. M. Širvintas ....30c.

Visi Geri—3-jų veiksmų vaizdelis; parašė F. V. ....10c.

Patricija, arba nežinomoji kankinė—4 aktų drama. Vertė Jonas Tarvydas ....10c.

Piloto Duktė — 5 veiksmų drama. Vertė Jonas Tarvydas 35c.

Dramos: 1) Germana; 2) Fabiola—5 aktų; 3) Liurdo Stebūklas—4 aktų; parašė J. Tarvydas ....65c.

Vaikų Teatrai: dalis I: 1) Pagalvok ką darai; 2) Jono laimė; 3) Pasakyk mano laimę. Surinko S. K., D. ir N....15c.

Vaikų Teatrai: dalis II: 1) Ištirsime paskui; 2) Antanu- Surinko S. K., D. ir N. ....15c.

MALDAKNYGĖS

Pulkim ant Kelių—"D-ko" spauda. Odos apdaru $2.00 ir $3.00

Mažas Naujas Aukso Altorius—juodos (prastais minkštais viršeliais) 50c

Mažas Naujas Aukso Altorius—juodos (prastais kietais viršeliais) 50c

Mažas Naujas Aukso Altorius—juodos (geresnės, minktais viršeliais) ....85c.

Mažas Naujas Aukso Altorius—juodos (geros odos viršeliais) $1.00

Mažas Naujas Aukso Altorius—baltos (celuloidos viršeliais) 1.00

Mažas Naujas Aukso Altorius—baltos (celuloidos viršeliais su kryželiu) $1.15

Siųsdami užsakymus arba pinigus, visuomet adresuokite taip:

DARBININKAS

366 West Broadway South Boston, Mass.

SVEIKATA—BRANGUS TURTAS

KOKIAME PADĖJIME RANDASI TAVO ARTERIJOS?

"Teisybė pareiškimo, kad vyro senumas priguli nuo jo kraujagyslių, arba kitais žodžiais, kad žmogaus amžius priguli nuo jo arterijų sistemos padėjimo, yra demonstruojama kasdien laikraščių pranešimuose apie netikėtas ligas arba mirtis gerai žinomų žmonių," sako p. B. R. Rickards, direktorius New Yorko valstijos Sveikatos Departamento Viešos Sveikatos Apšvietimo.

"Paprastai, kuomet laikraščiai praneša apie staigias ligas arba mirtį dar prideda kad mirė nuo apopleksijos, arba nuo smageninio kraujaplūdžio, arba nuo kitos panašios ligos, kuri aiškiai parodė, kad arterijos sistema sugedo, kraujas sukrekėjo ir žmogus buvo suparaližuotas. Laikraštis pažymi, kad nelaimingas žmogus buvo vidurinio amžiaus žmogus, gerai žinomas, ir dar nepasiekęs savo gyvenimo augščiausio laipsnio. Dabartinėms dienoms atsimename net du tokius atsitikimus. Tuoj prieš vieną iš dviejų didžiulių politiškų seimų, vienos didžiosios partijos žmogus, į kurį daugybė žmonių žiūrėjo kaipo į kandidatą į prezidentus, numirė. Buvo prisirengęs kaimynams perstatyti dabartinį politišką padėjimą, bet ant syk krito ir numirė. Prieš keletą savaičių, čionais New Yorko mieste, gerai žinomas, ir labai aktyvas vidurinio amžiaus žmogus irgi numirė.

"Labai gaila, kad žmonės, kurie yra taip naudingi pasauliui nukirsti.

"Šio straipsnio tikslas yra tik pranešti, kad daugumoj atsitikimų tokios mirtys yra visai nereikalingos jeigu vidurinio amžiaus žmonės tik užlaikytų paprasčiausias sveikatos taisyklės.

"Patėmijame, kad daugumas nelaimingų atsitikimų užpuola žmones 45 metų amžiaus ir daugiau, kartais jie per daug sveria, kartais pasidavę visuomeniškam gyvenimui arba bizniui, kas reikalauja atlikimą labai sunkaus darbo, ilgų valandų, ir tt., jie pradeda netinkamai valgyti, netinkamai miegoti, negali tinkamai pasiminklinti — tai yra trys iš svarbiausių sveikatos taisyklių.

"Nenorime tikėti, bet faktas pasilieka, kad po keturiasdešimts metų kūno šiluma mažėja. Ir todel turime pasiduoti gydytojui sykį arba du sykius į metus del fiziško egzamino. Toks sveikatos peržiūrėjimas turi inimti peržiūrėjimą širdies, plaučių, kraujo ir visų kūno dalių.

"Bet bile kas gali užklausti — bet kaip tokia procedūra apsaugos žmogų nuo arterijų sukietėjimo, arba nuo širdies ligos, arba nuo kitų senatvės ligų? Atsakymas lengvas. Kaip lengva užpūsti degučio liepsną, bet sunku sustabdyti gaisrą, taip pat lengva pat pradžioje prašalinti visas tas ligas, nelaukiant pakol mus pilnai užpuola.

F. L. I. S

KAS SILPNINA KŪNĄ?

Gyvename kūno kultūros amžių. Visur yra pastebimas žmonių susidomėjimas kūno raumenų lavinimo reikšme ir klausimais.

Vienas iš tokių klausimų yra toks: *ar sveika perdaug mankštintis?* Žurnaluose randame nemaža atsakymų ir perspėjimų perdaug nesimankštinti.

Tiesą sakant, mes viską galime perdaug daryti: mankštintis, kalbėti, vaikščioti, žaisti, valgyti, miegoti ir tt. Kas perdaug, tai še lauk. Tas pat tinka pasakyti apie gimnastiką ir sportą.

Bet čia reikia nurodyti, kad gaunamas nuo gimnastikos ir sporto nuovargis ir pervargimas labai dažnai turi kitų priežasčių ir tai yra kūno neparengimas, perstaigus kūno įtraukimas į sunkesnę mankštą ir k. Netikęs valgis, labai dažnai persivalgymas, svaigalų vartojimas ir kiti prasilenkimai su higiena nusilpnina kūną. Persivalgymas sutingina virškinimą, išklebina nervus ir apskritai gyvybinius organus išmuša iš taisyklingo veikimo. Toks organizmas, žinoma, labai lengvai pajunta mankštų ar fiziško darbo perteklių; tas ypač pasakytina apie tuos, kurie vartoja svaigalus, nes jie klaidingai, perdėtinai įvertina savo jėgas. Tuo tarpu tik gaivalinga sveiko žmogaus ištvermė parodo jo tikrą stiprumą.

Mankštų ir fiziško darbo saiką padeda mums nustatyti nusijautimas. Jeigu kas yra veiklus ir tvirtas po mankštos, jo smegenys labiau veikia, pagerėja nusiteikimas — tai žinok, kad ir toji mankšta yra gera. Tokia mankšta pailgins amžių ir padarys gyvenimą judresnį. Tad niekas neturi teisės peikti gimnastiką tik todėl, kad žmogus ėmė silpnėti, nes tatai pareina ir nuo valgio ir nuo kitų jo padarytų klaidų.

Aš pasninkauju 2 dienas per savaitę; tasai pilvo poilsis išvalo kūną nuo nuodų, sustiprina nervus ir padidina džiaugsmą, kurį gaunu darydamas mankštas ir fiziškai dirbdamas. Be valgio ribojimo man gimnastikos nauda būtų, žinoma, daug mažesnė, nors kūno stiprumas negali būt palaikomas be gimnastikos.

Lavink savo kūną atsižiūrėdamas savo sveikatos, daryk mankštą taip, kad gautum iš jos vis didesnį malonumą. Mankštos darymas ore, aikštėje, kitų tarpe, čia daug gali padėti.

Jūrininkai iš Jungtinių Valstijų linksminasi su Eskimosų "flaperkomis" ant Disko salos, platumoj 70 laipsnių šiaurės.

Statistinių Žinių Rinkimas

Draugijos Istorinėje Knygoje "Amerikos Lietuviai"

Centralinės Draugijos ir "St. Žinių" Rinkimas

C. D. Kuopų ir Skyrių Tvarka ir Svarba "St. Žinių" Suteikime

DRAUGIJŲ APRAŠYMAS ruošiamoje spaudon istorijoje ne vieną įdomina, sukelia abejones ir baugina. Ar gi kiekviena draugija bus paminėta šioje knygoje? Jei taip, kaip didelė turės būti ta knyga ir ar nebus ji nuobodi iš priežasties savo statistikų?

KIEKVIENA draugija esanti ant tautinio pagrindo bus paminėta. Už tai jokio atlyginimo nereikalaujama ir nebus reikalauta. Kodėl? — Atsako žemiau patalpintas pareiškimas į draugijų ir kuopų valdybas. Iš žuvusių bus paminėta tos, kurios sulošė svarbią rolę išeivijos gyvenime ir to reikalingos. Bendras gi skaičius išmokėtų pašalpų turėtų būti nors daug maža nurodytas.

Gimnastika palaiko mūsų jaunatvės džiaugsmą, be kurio ir pats gyvenimas apkarsta.

Bet atmink, kad valgymo klaidos sutrukdo gimnastikos teigiamą įtaką. Todėl valgyk tik tada, kada esi alkanas. Būk blaivus, neprikimšk savo pilvo perdaug valgiais. Ir neužmiršk, kad 1—2 dienų pasninkas per savaitę duoda didelį gerumą.

Bernardas Macfadden

(Iš "Jaunimo Sportas")

Neperdaugiausia bus reikalinga pusalpių visas gyvuojančias draugijas paminėti. Viso draugijų numatoma 2500—3000. Tad 20 pusl. užteks jų visų pavieniui stovį apibudinti sulig pagamintu blankų reikalavimu.

Nuobodumo neineis; jos visos bus išskirstytos į apie 20 vietų, arba jei imti sulig kolonijų apie į 150. Tad jos bus vien paįvairinimas, pamarginimas, o kaipo dokumentas labai reikšmingos.

Iš 15 pas mumis registruotų *Centralinių Draugijų* tiksliai susitarta del jų patalpinimo šion istorinėn knygon ir jų medžiagos pagaminimo: A. L. R. K. Federacija, A. L. S., A. L. R. K. S., Darbininkų Sąjunga, Moterų Sąjunga, Tėvynės Mylėtojų Dr-ja. Iš kitų laukiama žinių. Nekurios iš jų jau ruošia medžiagą, kitos laukia galutino kuopų ar skyrių "St. Ž." surinkimo. Bendrai imant visos Centralinės Draugijos, kurios pačios nori aprašymais prisidėti prie kuo tiksliausio savo gyvavimo apibudinimo privalo nors didesnę dalį savo medžiagos pristatyti iki Naujų 1929 Metų pradžios.

C. Draugijų skyrių ir kuopų "Statistinių Žinių" tvarkymas išskiriamas iš bendros "St. Ž. Rinkimo" tvarkos nuo šio straipsnio paskelbimo spaudoje. Tai yra visos *centralizuotų* draugijų *kuopos* ar *skyriai tiesioginiai* siunčia savo užpildytas blankas *"Statistinių Žinių Rinkimo Centrui"* 324 Wharton St., Philadelphia, Pa. arba savo *centran,* kas priklauso nuo mūsų susitarimo su jais. Tai daroma del to, kad visų žinių surinkimas kolonijoje ilgiau užsitęsia, o pavienės kuopos trumpu laiku gali suteikti savo žinias. Centralinių draugijų žinios mums pirmiau reikalingos negu pavieninių draugijų, klubų, biznierių ir tt. Kuopos sutrukdydamos prisiuntimą savo žinių *trukdo draugijų istorijų rašymą.* Kad užkirsti kelią bereikalingam atidėliojimui ir įvairiems trukdymams *žinių rinkimo centras* ar *atatinkamų draugijų centrai* savo kuopoms siuntinėja ar prisiųs blankas. Kolonijų *"S. Ž. R." tvarkytojai* privalo *patikrinti ar jų kolonijoj panašios kuopos gavo blankas ar ne; aiškinti neaiškumus ir prižiūrėti, kad kuogreičiausia būtų išpildytos ir centram pasiųstos.* Tvarkytojai ir Kolonijų Komisijos gavusios užpildytas blankas tuojaus prašomi prisiųsti į Centrą. Draugijos ar kuopos, kurie jau išpildė, bet jei mes iki šiol užpildytų blankų negavome ir pasiųsime antru kart užpildymui blankas — mums praneša, kad užpildytos ir kam įduotos.

Nuo 26 spalių iki šiol naujai išsiuntinėta blankos sekančių Centralinių Dr-jų: Moterų Sąjungos, Darbininkų Sąjungos, A. L. R. K. Federacijos, A. L. R. K. Susivienijimo, S. L. Amerikoje jau seniau išsiuntinėta paties Susivienijimo Sekretoriato ir skaitlingai grįžta užpildytos.

Kuoteisingiausia reik rūpintis suteikti visas reikalingas žinias. To reikalauja knygos tikslumas, jos vertė ir mūs pačių garbė. Kas suteikia žinias ar jas renka — pasirašo žemiau suteiktų žinių ant blankos. Jų vardai kaipo liūdininkų žinių suteikime bus paminėti knygoje. Jei mes negalime visiems žinių rinkėjams už jų nuoširdų pasidarbavimą atlyginti kitaip, tai tegul *kartų kartos matys jų kilnumą,* parodytą uoliu prisidėjimu prie šio brangaus darbo; tegul ateitis jų vardo įvertinimu ir pagerbimu atlygins už jų nuoširdų pasišventimą visos išeivijos ir mūsų Matutės Lietuvos garbei. Tas parodys, kad šia istorinę knygą leido ne vienas koks nors asmuo, ne keli bet *plati visuomenė* per savo *pasišventusius uolius darbuotojus.* Taigi kaip teisingumas parodytų žinių bus garbingas jas suteikusiems asmenims, taip jų teisingumo nepaisantiems pažeminimas ir kaltintojas. Bet negali būti abejonės, kad tie visi brangūs sūnaičiai vien iš pasišventimo dirbdami tai, ko pinigais nepajėgtume nupirkti, pats susirūpinę, kad jų darbas būtų tikslus ir teisingas. Mūsų pareiga ateiti jums į pagelbą. Ir mes stengsimės visa ką galime jums palengvinti ir padėti. To deliai reikia:

1. Rašant žinias semti iš knygų: iždo, narių sąrašo, protokolų.

2. Kur knygos prapuolė—atsiklausti senesnių, gerai dalykus atsimenančių; surašytų žinių teisingumą patikrinti visuotinam extra sušauktam susirinkime. Tas ypač dažnai reikia pritaikinti suskaityti išmokėtas pomirtines, pašalpas. Tiesa, kur žuvę knygos sunku tai atsiminti, bet pats draugijos nariai gali apsvarstyti, prisiminti ir gan tiksliai visa nustatyti. Kur neimta žinios iš knygų — pažymėti pastaboje. Bet teko jau gauti tokių blankų kuriose sakoma: "iždo pinigų: daug maža 22 doleriai." Taip negalima rašyti. Tai pats pasisako, kad nepaiso teisingumo. Ne! Turi būti visos žinios iš knygų imtos ir teisingos: — pinigai pažymėta centas į centą; nariai — narys iki nario. Yra kuopų kurios rašo: "Narių viso 51. Iš jų: 28 ateiviai, 25 čia gimę. 24 vyrai, 18 moterų, 7 vaikinai ir 9 merginos." Ar teisinga?.. Iš viso nurodyta 51. Gi sudėjus ateivius ir čia gimusius susidaro '3, o sudėjus vyrus, moteris, vaikinus ir mergaites gauname 58. Tai gi daugiau *domės!*

3. Pats nariai kartais labai prastai rašo, tad reikia paprašyti ko nors kad padėtų. Nesuprantant reikia pasitart. Arba mūs atsiklausti.

4. Mes prisidėsime kad suteiktos žinios būtų teisingos: gavę visas kolonijos žinias sutvarkę į vieną tam tyčia pagamintas blankas pasiųsime kolonijų tvarkytojams patikrinti. Tada vėl bus proga papildyti. Ko truks mes pats laiškais atsiklausime, bet prašome dviejų dalykų: *kuo teisingiausia patiems rūpintis surašyti visa ir neatidėlioti.*

Kun. S. Draugelis

Knygos "Amerikos Lietuviai" Leidėjų Pirmininkas.

ARTISTO STASIO PILKOS RUDENINĖ KELIONĖ

Nedėlioj, lapkričio 11 d. — Newark, N. J.

Nedėlioj, lapkričio 18 d. — Paterson, N. J.

Subatoj, lapkričio 24 d. — Linden, N. J.

Nedėlioj, lapkričio 25 d. — Bayonne, N. J.

Subatoj, gruodžio 1 d. — Bridgeport, Conn.

Programoje be paties art. S. Pilkos dalyvaus garsus šimtametis JURGIS ŠKINDERIS, gražiabalsė lakštutė Marytė Bagužiūtė, mikčiapirštis pianistas Jonas Bagdonas ir visas vaidintojų slaunas būrys.

Tolimesnis žiemos maršrutas bus paskelbtas vėliau.

JEIGU NENORI, KAD TAMSTOS VAIKAI PAMIRŠTŲ GIMTĄJĄ LIETUVIŲ KALBĄ, TAI IŠRAŠYDINK JIEMS

GRAŽIAUSĮ VAIKŲ LAIKRAŠTĮ

"SAULUTĖ"

Daugybė paveikslų! Pasakos, apsakymėliai, eilėraščiai, juokai. Piesos vaikų teatrui. Žinutės iš gimtojo krašto ir plataus pasaulio. Įvairumėliai. Uždaviniai ir pramogėlės. Patarlės, priežodžiai, mįslės. Darbeliai iš popieriaus, molio ir kitoki. Laikarščio kaina: metams 2 dol., pusei metų — 1 dol. Eina 2 kartus per mėnesį. Paveikslus piešia K. ŠIMONIS ir kiti dailininkai. Leidžia "PASAKOS" B-vė. Redaktorius A. Giedraitis

Vienas Nr. susipažinti siunčiamas veltui.

Adresas: "Saulutės" Administracija Jurbarke

Vanagaičio Dainos

Kas norite išmokti gražių ir linksmų dainų kreipkitės į mus, o gausite sekančias Vanagaičio kompozicijas. (Įsigykite ir "Vanago Plunksną" ten žodžių rasite).

Solo Dainos:

1. MAMYTĖ (sopranui ir tenorui, ne lengva) ——— 60c.
2. AŠ BIJAU PASAKYT (lengvutė; baritonui, mezzo soprano) ——— 40c.
3. LITAI (baritonui: lengvutė, tinka "Menas, Mokslas, Sportas" iš "Vanago Plunksnos") ——— 50c.
4. GODELĖS (žemam balsui; mergaitės žodžiai "Van. Plun.") ——— 60c.
5. STASYS (tinka "Barbora" iš "Vanago Plunksnos) ——— 60c.
6. DUL DUL DUDELĖ (aukštam balsui; lengva, graži) ——— 50c.

Chorams Dainos:

2. VĖJUŽĖLIS (ilga, lengva, lyriška daina) ——— 35c.
4. MUZIKA MUZIKA (galima šokti galima visaip paįvairinti dainuojant) ——— 25c.
7. 8-NIOS LIAUDIES DAINOS (daugiausiai dzūkų: tinka solo, dviem ir 4 balsam) ——— 40c.
8. "DAINUOK" II Dalis (mokykloms ir chorams: gražus duetai, svajonių dainos) ——— 60c.
9. NAKTIS SVAJONĖMS PAPUOŠTA (solo arba duetas; romantiškumo ir meilės pilna) ——— 60c.
10. MALDA (tinka 16 vasario giedoti koncerte, publikai sustojus; patriotiška) ——— 30c.
11. VANAGO PLUNKSNA (tekstas su nurodytoms meliodijoms ir deklemacijoms) ——— 25c.

FORDUKAS (Poupuri iš 14 liaudies dainų. Vyrų chorui ir soprano. Juoko daug, lengva dainuoti).

Mokykloms vadovėlį "Dainuok II dalis," imant dideliam skaičiuje, duodame dideli nuošimtį. Chorams taip-gi duodama nuolaida. Kreipkitės į

"DARBININKAS"

366 W. Broadway, South Boston, Mass.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every TUESDAY and FRIDAY

— by —

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879"

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 3, 1917, authorized on July 12, 1918"

SUBSCRIPTION RATES:		PRENUMERATOS KAINA:	
Domestic yearly	$4.50	Amerikoje metams	$4.50
Foreign yearly	$5.50	Užsieny metams	$5.50
Domestic once per week yearly	$2.50	Vieną kart savaitėje metams	$2.50
Foreign once per week yearly	$3.00	Užsieny vieną kart savaitėje met.	$3.00

"DARBININKAS"

366 West Broadway — South Boston, Mass.

Telephone South Boston 0620

GANDAI IŠ LIETUVOS

"Lietuvos Žinios" susirūpino tulo Trimako straipsniu "Gerovėje," kuriame jis pranašauja, būk Ūkininkų Sąjunga prisidedanti prie tautininkų, kitaip sakant, pereisianti iš opozicijos į poziciją. "Rytas" griežtai to neužginčija, bet, atsakydamas į "L. Ž." straipsnį, rašo, jog, "kalbos kilo iš kelių mūsų straipsnių, kurie pasistengė esamą šiųdieną padėjimą taip nušviesti ir taip įvertinti, kad nuo kalbų apie vienybę, sutarimą ir kitus gražius daiktus būtų, pagaliau, pradėta eiti prie teigiamo kraštui darbo." Girdi "mes pirmieji pakėlėme kepurę pro šalį einančiam priešininkui, kuris buvo įpykęs, sakydami: 'sveikas, brol.' " Tas anaiptol nereiškią gairių pakeitimą tik "santykių švelninimą."

Žiūrint iš tolo, sunku spėti, ką tikrumoje reiškia tas kepurės pakėlimas, santikių švelninimas ir ėjimas prie teigiamo kraštui darbo. Ar tai reiškia bendradarbiavimą su tautininkais, ar ką tokį? Jei bendradarbiavimą, tai kuriuo keliu bendradarbiavimas įvyks? Senai tautininkų skelbiamu pritarimo keliu ar kokiu kitu? Berods p. Trimakas yra rašęs, kad apačios jau ir dabar bendradarbiaujančios ir belieką tik sujungti viršūnes. Kaip bus viršūnės sujungtos? Ar tautininkai daro principinių nusileidimų? ar Ū. S-ga eis talkininkauti tautininkams nestatydama jokių išlygų lygiai kaip kad talkininkavo tautininkams federantai? ar yra pasirengusi padaryti sau charakiri ir susilieti su tautininkų vienybe?" Sunku laukti, kad tautininkai norėtų daryti kompromisus su Ū. S-ga. Todėl, jei Ū. S-ga ištikrųjų ketina sujungti savo "viršūnes" su tautininkų viršūnėmis, nesimato, kaip ji tai galėtų padaryti, neišsižadėjus savo principų.

Lietuvos spaudoje buvo žinių apie Ū. S-gos stambų deficitą. Netenka abejoti, kad politiniai nesusipratusios "apačios" daro spaudimo į "viršūnes," verčia jas pataikauti tautininkams, kad gal tuo būdu atitaisius finansus. Tačiau negali būti mažiausios abejonės, kad jei Ū. S-ga išsižadės savo principų, pakeis gaires ir nueis politinio oportūnizmo keliais, ji bus uždavusi sau mirtiną smūgį. Norėtūsi tikėti, kad taip ištikrųjų nėra; kad p-no Trimako straipsnis ir kiti jiems panašūs, tilpę krikščioniškųjų partijų spaudoje,, yra ne gairių keitimas, bet santykių švelninimo gestas.

Tarppartinių santykių švelninimas yra be abejonės gražus ir pageidautinas daiktas, bet mes labai ir labai abejojame, ar jų sušvelnėjimas esamomis aplinkybėmis yra galimas. Juk ir dabar santikiai paviršutiniai yra "švelnūs" ačiū cenzūrai, bet, kad tikrenybėje yra ne švelnumas, bet daug partinės neapykantos, parodo kad ir amžinos laikraščių polemikos. Blogiausia yra tai, kad tose polemikose nė nebandoma teigiamai ir konkrečiai įrodinėti faktus, bet daugiausia operuojama gandais, kabinėjamasi prie žodžių ir atsakinėjama, atsakinėjama ir atsakinėjama "jautriai" ir karštai. Beskaitydamas tas polemikas gauni įspūdžio, kad prirašyta daug žodžių tik tam, kad paslėpus po jais mintį, ne kad ją išaiškinus. Taip dalykams esant, tuščia kalbėti apie kokį ten santykių sušvelnėjimą, jei įsikarščiavę plunksnabraižiai kits kito nesupranta ir operuoja savo piktumėliais, kuriuos bando paslėpti po neva principų skraiste. Nesuprantame jų nei mes, nors ir stovime nuošaliai ir nors mums jų "šventi" karščiai atrodo paprastu politiniu drugiu. Užtat čia ir paduodame lietuviškųjų delfiškų orakulų karštas pranašystes kaipo gandus. Lai skaitytojai patys spėlioja, ko jie verti.

Draugas Varge

Kitoj vietoj šiame "Darbininko" numery telpa korespondencija apie nelaimę ištikusią vieną darbščiausių ir uoliausių LDS. narių, Racino kuopos narį Juozą Kesminą. Jo žmona ir penki vaikai Lietuvoje, jis pats guli suparaližuotas prieglaudoje.

Kesminas yra vienas iš mūsų LDS. šeimos narių, vienas iš uoliausių, vienas iš brangiausių. Negalime jo apleisti. Privalome jį sušelpti. Tuščia būtų kalbėti apie darbininkų solidarumą, jei žodžiai taip ir paliks tik žodžiais. Dabar proga parodyti darbais, kad esame pasirengę padėti vieni kitiems varge ir nelaimėje. Kesminas guli prieglaudoje. Mes visi gerai žinome, kad prieglaudose nedaroma ypatingų pastangų gydyti beturčius. Reikia gerų gydytojų. Tam reikia pinigų. Kur jis jų gaus, jei mes jam nepadėsime. Lai kuopos parenka aukų ir pasiunčia Racino kuopai, kad ji galėtų gauti gerą gydytoją arba pasiųsti Kesminą į gerą sanatoriją. Būtų gerai, kad aukas siųstumėte per "D-ką," arba bent pasiųstūt aukotojų vardus "Darbininkui." Paskelbsime ir tuo kitus prie gero darbo paraginsime. "D-ko" štabas nuo savęs aukoja $15.50.

Voldemaras ir Katalikai

"D-kas" yra jau ne sykį rašęs, kad Voldemaras kovoja prieš katalikus. Retkarčiais betgi atsiranda tokių nesusipratėlių, kurie nenori tam tikėti. Štai ką apie tai rašo mūsų priešai. Brooklyno "Vienybė" su pasigerėjimu rašo tarp kitko štai ką:

"Šią savaitę vienas amerikietis gavo iš vieno žymesnio Lietuvos liberalo laišką, kuriame sakoma: '... taip ar kitaip, kultūringąjį pasaulį mums tol nebus galima pasivyti, kol klerikalizmo galybė nebus sulaužyta. Voldemaras su jais kariauja, bet jei iš vienos pusės jis jiems ir aplaužo ragus, tai per prezidentą jie vėl atsigriebia. Jei Voldemaras juos tikrai nulaužtų, negaila būtų, kad ir dar trejus metus pakentėti be laisvės, bet tik išsivadavus iš ilgų šimtmečių dvasios nelaisvės.' "

Tai bent pasišventimas! Yra pasirengę kentėti be laisvės net trejus metus, kad tik katalikus nustūmus į užpakalį. Nepasiseks nė po trijų nė po trijų dešimtų metų net ir Voldemarui padedant. Lietuvą neilgai tevaldys mažuma, nors jiems noro ir netrūksta.

REDAKTORIAI IR PUSREDAKTORIAI

Laimingi tie Lietuvos redaktoriai, ypač opozicijos laikraščių redaktoriai. Jie perdaug nepavargsta. Štai ateina vasara ir ponas redaktorius traukia į Palangą, į Birštoną ar kur kitur ir ilsisi sau ramiai. Opozicijos laikraščių redaktoriai atastogauja dar tankiau. Mes ypač pavydime "Ryto" redaktoriui. Štai ponas "Ryto" redaktorius parašė vedamąjį, kuriame yra truputį perdaug teisybės. Mato cenzorius, kad p. redaktorius nervinasi, nekantriai laukia ir spėlioja, ką čia ant to atsakys "Lietuvos Aido" redaktorius. Cenzorius yra geraširdis, gaila jam redaktoriaus. Gal redaktorius naktį neužmigs, gal rytoj galvą skaudės. Ir sako cenzorius ponui "Ryto" redaktoriui: mesk Tamsta į gurbą savo vedamąjį; rašyk jo vietoje didelėmis raidėmis: SKAITYKIT "RYTĄ," NES JIS TIK TEISYBĘ RAŠO. Tuo būdu užčiaupsi gerklę "Lietuvos Aidui" ir pats saldžiai miegosi be jokių rūpesčių ir Tamstos laikraštis išeis rytoj be kramolos." Ir ilsisi ponas redaktorius, saldžiai miega ir nesmaugia jį slogutis. Bet redaktoriai yra nenuoramos. Kai kada pagauna poną opozicijos redaktorių nepergalimas noras įsprausti į vedamąjį ne [illegible] dalį teisybės bet vi[illegible]dali, ar net p[illegible] ko prieš tok[illegible] akusą ir įvykina [illegible]. Bet gailiaširdis cenzorius [illegible] snaudžia. [illegible] ka toki pat [illegible] načalninką. Jam dar labiau gaila redaktoriaus. "E, ponas redaktoriau, kam taip vargini savę? Gali dar apsirgti," — sako ponas načalnikas. "Neturi pinigų? na tai aš Tamstai duosiu atostogas veltui. Nekainos nė cento! Valstybė Tamstai duos maistą už dyką. Eik į šaltąją porai trejetai savaičių." Ponas redaktorius taip gražiai geraširdžio načalniko prašomas negi gali atsisakyti! Eina ir atostogauja. Taip dabar atostogauja "Ryto" redaktorius, p. Bistras.

Ne! Lietuvos redaktoriai, ypač opozicijos spaudos redaktoriai ne pavargsta. Tiek ir tiek atostogų turi.

Vargšai Amerikos redaktoriai neturi tokios laimės. Dirba kaip jaučiai. Rašo, kritikuoja, kaikurie net koliojasi. Apie atostogas kas vasarą nėra nė kalbos. O ką jau ir bekalbėti apie tankesnias atostogas? Laimingas redaktorius, jei ištrūksta atostogų sykį į dešimtį metų. Jei katram pasiseka pasprukti atostogų sykį į penkius metus, jo kolegos pažaliuoja iš pavydo. Šiemet tos laimės susilaukė net du garbingu (apie negarbingus čia nekalbėsime) redaktoriu: "Dirvos" ir "Keleivio." Nuvyko atostogauti Lietuvon ir savo vietoje paliko, taip sakant, pusredaktorius.

Ką tiedu ponu redaktoriu veikia Lietuvoje, ką mato, mums čia nesvarbu. Jie patys aprašė, arba aprašys savo įspūdžius. Mums tuotarpu rūpi pažiūrėti į ponus pusredaktorius, įvertinti jų plunksnų vaisius. Tik ar pajėgsime? Štai, kartkartėmis bandėme išklumočyti gilius pono "Dirvos" pusredaktoriams išvadžiojimus ir rnesugebėjome. Bandėme lyginti jo rašybą su Vydūno. Ne! ne vidūniška. Ar tik nebus darakotriška, bet mes dirakotriškos nepažįstame. Ot, tik taip sau spėliojame. Logika? Gal tai toji ilgaausė moteris nuo Marso ji išmokino naujos, čia dar negirdėtos, marsiškos logikos. Tikrai nežemiška logika. O gal tai Pitija emigravo iš ano pasaulio ir išikūnijo į jį. Tuokart delto ir negalėjome išprasti jo raštų.

Visai kitoks "Keleivio" pusredaktoris. Jis neslėpė savo minčių po puodu. Kai jau drožė, tai drožė — be pirštinių. Kai skaitai jo vedamą laikraštį, tai tuoj atsimeni senus laikus. Atsimeni skaitytojau tuos senus gerus laikus, kuomet redaktoriams nereikio jokio mokslo turėti. Nereikėjo sekti anglų spaudos, nereikėjo skaityti. Būdavo, redaktorius perskaito savo priešo laikraštį ir to pakanka. Sėdęs rašyti jis būdavo niekuomet nevadina savo priešo Jonu, Kaziu, Raulu, bet Jonuku, Kaziuku, Rauluku, arba dar geriau Jonpalaikiu, Kaziapalaikiu, Raulapalaikiu; paskui įrodo, kad jo priešas yra tamsus ir nedoras — ir viskas pabaigta. Visi supranta. Tai bent buvo kritikos laikai. Pliusų tuomet nereikėjo. Dabar "Keleivis" pachnet starinoi. Ponas pusredaktoris "iš praeities sau stiprybę semia."

Pavydi Amerikos lietuvių redaktoriai savo atostogaujantiems kolegoms, bet ir patys gauna šiek tiek smagumo jų atostogų proga. Stukoriai tie atostogaujantiėji redaktoriai. Kada jų kolegų pavydas nebūtų perdidelis, jie palieka savo vietoje tokius pusredaktorius, kurie moka nubovyti be atostoginius redaktorius. Na tai jie dabar jums turbūt nebepavydės. Linksmų atostogų!!!..

Aitvaras

Darbiečių Laimėjimas Anglijos Rinkimuose

Po karo buvo užplūdusi radikalizmo banga. Mat Rusijos raudonasis "rojus" tuomet atrodė viliojantis, kol pasaulis arčiau nepažino, koks tikrumoje yra tas "rojus." Kaip ir reikėjo laukti, atėjo reakcija. Vienur tuo pasinaudojo ambicijos pilni žmonės ir įkūrė diktatūras, kitur patys piliečiai išrinko konservatyves partijas į parlamentus. Taip atsitiko ir Anglijoje. Konservatorių partija laimėjo rinkimus į parlamentą. Darbo partija skaudžiai prakišo, gal dėl to, kad tuomet perdaug flirtavo su sovietais.

Anglijoje artinasi rinkimai į parlamentą. Dabar įvyko rinkimai į miestų valdybas. Šie rinkimai parodė, kad anglų visuomenė atsigrežia nuo konservatyvų partijos ir rodo pasitikėjimo Darbo partijai. Šiuose rinkimuose paskutiniais daviniais darbiečiai laimėjo 133 vietas. Daugiausia jų paveržė iš konservatyvų.

Yra tai džiuginantis reiškinys. Iš vienos pusės visuomenė seniau jau pasmerkė radikalizmą, iš kitos, matomai, yra pasiryžusi uždėti konservatoriams bankruto markę. Atrodo, kad Anglija yra pasiryžusi eiti sveikos pažangos keliu.

J. Mikuckis

NE AŠAROS VILNIUI VAIDINAS

Ne ašaros Vilniui vaidinas,
Bet plienas ir audros, ir smūgiai!
Ne bailiai, šešėlio pabūgę,
Bet karžygių tvirtos grandinės!

Nūn Vilnių nemylimos rankos
Paguodžia — ne draugė.
Tos rankos Kęstutį pasmaugė,
Ir kruvina kumščia vis tranko!..

Vai, staugią vilkai—geležiniai vilkai,
Iš girių pasaulin išėję:
Atkeršyt apgaulės nešėjams...
Į rytus, į rytus, Kęstučio vaikai!

Mūs karžygių tvirtos grandinės!
Nei tankų, nei plieno stabų nepabūgę,
Žygiuokime žingsnis po žingsnio ir smūgis
Ne ašaros Vilniui vaidinas... [po smūgio!

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

Dzūkeliui, Nashua, N. H. — Apie vaikų tragediją jau tilpo "Darbininko" No. 83. Apie draugijų veikimą telpa šiame numery. Rašynėkite dažniau.

Katalikui, Detroit, Mich. — Mūsų skaitytojams neįdomu apie asmenys, kurie už dolerį parsiduoda tarnauti idėjos priešams. Netilps.

LIETUVOS ŽIRGAS

Oi žirge žirge, žirgeli mano,
Ar nuneši mane jauną
Per pusantros valandėlės
Šimtą mylių?

Liaudies daina.

Dar žiloje senovėje, kuomet lietuvio kalavijas beldėsi į Maskvos Kremlio duris, kuomet Lietuvos kareiviai su savo juodbėrėliais skraidė siekdami net Juodųjų jūrų pakrantes, jau tuomet skambėjo iš jaunų krūtinių jausmingi žodžiai: "Oi žirge žirge, žirgeli mano..." Sunku net įsivaizduoti, kaip ypatingai tais laikais buvo gerbiami ir garbinami žirgeliai. Nors ir mažai užsiliko iš tų laikų istorinės medžiagos, tačiau mūsų tautos tyrinėtojai ją surankiojo ir surašė. Senose dainose taip pat randama daug vietų, kur berneliai ne mažai reikšmės duodavo savo juodbėrėliams. Pakako išgirsti rago balsą, kaip tuoj iš jaunos lietuvio krūtinės suskambėdavo balsai:

Ei, broliuk, balnokim žirgą,
Mūs tėvynę priešas puola...
Štai žiūrėk laukai jau mirga,
Ei greičiau, žirge, į kovą!

Arba kai grįždavo iš karo priešą nugalėjęs:

Sesyte mano, veski žirgelį
Tenai už tilto, prie ežerėlio.
Tegu jis ganos, tegu prunkšnoja,
Gal neužilgo vėl reiks man joti.

Lietuvio širdyje visumet buvo tvirtas pasitikėjimas savimi ir savo juodbėrėliu, kuris kaip aitvaras lėkdavo per laukus į kovą.

Dar tenka pastebėti, kad, ne tik karuose žirgeliai turėdavo daug reikšmės, bet ir šiaip taikos metu. Kuomet suspindėdavo saulutė, sužaliuodavo pievos bei laukai ir prasidėdavo laukų darbai, tuomet žirgeliui tekdavo vežti šieną, javus ir kitą ką.

Be to, dar — kaip šiandien atsitinka — bernužėlis nuo tėvo pasislėpęs vieną kitą gorčių avižų užpildavo savo juodbėrėliui, kad, atėjus rudenėliui, galėtų nujoti pas merguželę.

Žodžiu tariant, lietuvių širdyje buvo — dalinai ir dabar tebėra — meilė žirgui. Gal tai ir dėl to, kad tuomet nebuvo technika išsivysčiusi ir nebuvo kas žirgelį pavaduotų.

Tenka dar pridurti, kad tais prabėgusių amžių laikais lietuvis turėjo vienintėlę susisiekimui priemonę — žirgą, nes nebuvo nei geležinkelių, nei kitų priemonių, kas būtų galėjęs pavaduoti žirgelį. Taigi toji lietuvio gyvenimo būklė ir suartino jį su žirgu.

Šiandien dunda garvežiai su ilga eile vagonų, birbia automobiliai, dviračiai ir šiaip visoki technikos išradimai. Ir visa mums nenuostabu, kad juose važinėdamas lietuvis ir matydamas pakelyje pasibaidžiusius nuo tų "stebūklų" žirgelius nė nepagalvoja, kad protėviai visai nesitikėjo, jog ateis toki "stebūklai," nuo kurių žirgeliai, kaip nuo piktų dvasių, bėgs ausis suskliautę.

J. Stonys—Narūnas

("Šaltinis")

Iš Kur ir Kada Europoj (ir Lietuvoje) Atsirado Bulvės?

Su bulvėmis europiečiai pirmą kart susitiko Amerikoj, kai šią šalį buvo aptikę 15-jo šimtmečio pabaigoj. Pirmutinį pranešimą apie bulves paskelbė *Pedro de Cieza de Leon,* kuris 1538 m. buvo bulvių užtikęs šių dienų Kolumbijoj ir vėliau Quito krašte. Savame veikale apie Peruvą jis aprašinėja bulvių gumbus kaip kokius žeminius riešutus, kurie, kai virinami, pasidarą minkšti kaip išvirtas kaštanas, bet kurių lupsnis ne kietesnė kaip triufelio. Pedro de Cieza, kaip ir jėzuitas *Josē de Acosta* (buvęs pietinėj Amerikoj 1571—1576 m.) ir vėliau (1653) kunigas *Bernabe Cobo* vaizduoja didelę tų augalų reikšmę maistui žmonių, gyvenančių šaltose ir ir sausose Peruvos aukštumose. Peruvos bei šiaurės Čilės dykose pakrantėse ir netgi kapuose iš laikų prieš europiečiams pasirodant tarp įvairių įkapių, rasta sudžiovintų bulvių ir panašių į bulves indų. Kadangi šis augalas karštuos kraštuos ir nedidelėse aukštumose nesiduoda vaisingai auginamas, tai bulvės bus buvę iš gretimų kalnų nugabentos į žemumas.

Anglų jūreivis *Francis Drakē* 1578 m. lapkričio mėn. gavęs bulvių gumbų, kaip maisto reikmens, iš vienos salos indėnų prie Čilės krantų, kame bulvių dar yra apsčiai auginama. Toj saloj bulvės buvo vienintelės, kurių Drakē buvo matęs savoj kelionėj aplink Žemę. O mažiau kaip dešimčiai metų praėjus po Drakē's kelionės, bulvių gumbai jau buvo rasti kaip nuolatinis maistas Ispanijos laivuose. *Thomas Cavendish,* kuris 1587 m. išsikėlė pietinėj Čilėj rado sandėliuose pripilta bulvių, kaipo duoklę ispanams. Kaip Drakē, ir jis grįžo atgal į Europą. Ar jis bulvių parsivežė, nėra žinoma. 1580 m. lapkričio mėn. grįžusį Drakę, kuris savo plėšikiškais žygiais prieš ispanus Amerikoj buvo įvaręs jiems nemaža baimės, karalienė Elzbieta priėmė didele pagarba. Jie pietavo su juo ant jo laivo; bet nieko nepranešama apie tai, kad valgių sąarše būtų buvęs įrašytas naujas valgis — bulvės. Bulvių Europon pargabentoju Drakē buvo padarytas tik vėliau. Tatai įvyko, kai jam, Drakei, buvo prisegtas pasakojimas apie Valterį Raleigh'ą.

Mat, būta išsiplatinusios pažiūros, kad *Valter Raleigh* atgabeno Europon bulvių iš Virginijos. Čia negali būt kalbos, kad jis pats tatai būtų padaręs, kadangi jis pats Virginijoj niekuomet nėra buvęs. Galėtų būt kalbos tik apie jo žmones, kurie naujai įsikūrusioj kolonijoj buvo stipriai spaudžiami vietos gyventojų, ir apie Drakę, kuris, grįždamas iš vieno karo žygio prieš ispanus, pateko į Virginiją ir buvo pargabentas namo.

Tarp kolonistų, kur 1586 m. grįžo Drakės laivais, buvo taip pat ir *Thomas Heriot,* įžymus mokslininkas, rodosi buvęs Raleigh'o mokytojas. Heriot'as 1587 m. sustatė pranešimą apie naujosios kolonijos Virginijos, naujienas. Tame pranešime jis kalba apie "tokias apvalias šaknis, kurių kai kurios didumo sulig graikišku riešutu, o kitos dar didesnės, randamos drėgnose ir balotose lomose, kame po daugelį suaugusios kekėmis, tarytum lyg jos būtų sunetros ant virvutės. Išvirtos šios šaknys, esančios puikus valgis." Heriot'as jas vadina *"openawk."*

Tat visi ir manė, kad šie "openawk'ai" — tai buvusios bulvės, visai nepabodami, kad bulvės balotoj žemėj visiškai neauga, kad Heriotas visai neįkalba apie "openawk'ų" pargabenimą į Angliją. — Tuo tarpu tikrumoj bulvių Virginijoj anuo metu dar nebūta, ir praėjo dar daugiau kaip 100 metų, iki jos pateko į Virginiją.

Del kilusios painiavos kalčiausias čia anglų gamtininkas Gerard'as. Mat, jis sakosi gavęs bulvių gumbų iš Virginijos, kurie jo sode augą taip, kaip ir savo gimtinėj, ir sako, kad šaknys, kurias virginiečiai vadina "openawk'ais," nesančios labai nepanašios į bulvių gumbus.

Kaip Gerard'as galėjo pasakyt, kad jis bulvių gavęs iš Virginijos, palieka neaišku. 1590 ir 1606 m. laikotarpy tarp Virginijos ir Anglijos nebūta jokio susisiekimo. Tat tas, bulvių patekimas Anglijon tektų į 1584—1590 metų laikotarpį. Gal būt, kad sakytojo Raleigh'o pasaka kilusi, rodos, 1693 m., kai Anglų Karališkosios Draugijos prezidentas, Sir *Robert Southwell,* tos Draugijos gruodžio m. 13 d. posėdy pareiškė, kad jo tėvukas atgabenęs į Airiją bulvių, kurias anas gavęs iš Sir Walter'io Raleigh'o. Iš tikrųjų, šioj Žalioj Saloj (taip kartais vadinama Airija) bulvės pradėta augint daug anksčiau (prieš 1663 m.), kaip Anglijoj; bet kas ir kada jų ten nugabeno, apie tai nežinome nieko tikra.

Legenda pasakoja, kad Raleigh'as bulvių pasodinęs savame darže Youghal'y (Airijoj) ir kai užaugusios, tai jo senas daržininkas nuskabęs nuo vorkščių bulvių sėklines uogas ir jas išviręs; bet kadangi tai buvęs niekam tikęs valgis, tai ponas paaiškinęs, kad šio augalo tikros naudos reikią ieškot gumbuose iškasant juos iš žemės; tuomet ir paaiškėjusi bulvių tikroji vertė. Ši istorija paskui lygiai taip pat buvo perkelta Drakei su jo daržininku. Manymas, kad bulvės buvo parvežtos Anglijon su pagrobtais ispanų laivais, be to, lygiai galimas pritaikinti ir Drakei.

Kai kas dar mano, kad bulvių Anglijon pargabenęs anglų pirklys vergais *John Hawkins.* Bet tie "gumbai" kurių jis gavo 1565 m. Venezuelos krante, buvo vadinamosios "saldžiosios bulvės," arba batatai. Jų buvo daug pargabenta Anglijon ir naudota cukrui dirbti. Manyta jas sukeliant nervų kutenimo.

Pirmasis raštas, rekomendavęs bulvių kultūrą Anglijoj, išėjo 1664 m. Prieš 1669 m. bulvių auginimas jau buvo išsiplatinęs Lancašire, bet visuotinas jų įsigyvenimas, taip pat ir Škotijoją ėjo labai pamažu tik 18-me šimtmety.

Prūsų valdovai, ypač Frydrichas Didysis dėjo daug pastangų bulvių kultūrai įvesti. Apie bulvių įvedimą Prancūzijoj, sakoma kad didžiausias ar vienintėlis nuopelnas čia tenka chemikui *Parmentier'ui.* Bet dėl šiokio jo nuopelno jau nuo seniau buvo abejojama; o visai nedaug kas to tariamo nuopelno paliko po to, kai Prancūzų Sodininkystės Draugijos bibliotekorius *Georges Gibault* 1912 m. išleido savo knygą apie daržovių istoriją; nors ir čia autorius sutinka, kad Parmentier'as buvęs pirmasis ištyręs bulvę chemišku atžvilgiu ir davęs gerų nurodymų, kaip su jomis apsieiti žemės ūkyje. Kaip sakoma viename žinomame pasakojime, Parmentier'as 1783 m., prancūzų karaliaus Liudviko XVI remiamas, apsodinęs bulvėmis didelius žemės plotus paliai Paryžių ir dieną pastatęs joms daboti sargus, kurie nakčiai užstojus, turėdavę pasišalint, idant kaimiečiai ūkininkai šį ginamą, tariamai taip rūpestingai saugojamą vaisių vogtų ir tuo būdu įsitikintų jį esant naudingą. Bet kaip įrodo Gibault'as, tatai buvusi šiam amerikietiškam naudingam augalui visai nebereikalinga reklama, kadangi jis jau prieš tą laiką buvo auginamas ne tik kitose šalyse, bet ir pačioj Prancūzijoj ir visose provincijose buvo naudojamas maistui. Gana nuostabu, kad šį faktą pripažista, rods ir patsai Parmentier'as savaime, jau 1773 m. išėjusiame veikale apie bulvių chemiją. Jis net mini, kad bulvėmis apsodinti ištisi laukai Paryžiaus apylinkėse ir čia jos virtusios tokiu paprastu dalyku, jog jų randi krūvas visose rinkose, ir kad jos ir žalios, ir šutintos pardavinėjamos rinkose kaip kaštanai. Sakytuoju raštu Parmentier'as buvo pradėjęs tik bulvių propagandą — jis nenorėjo jų išplatinti kaip žaliumyno, nes tam jau nebuvo jokio reikalo — turėdamas tikslą gaminti duoną su bulviniu krakmolu. Bet ir čia jis nebuvo pirmutinis, o turėjo visą eilę pirmtakių. Bulvių rasės pagerinimas sėjant jų sėklas sutampa su Parmentier'o pasirodymu, bet ne jis tatai įvykdė. Šis nuopelnas buvo jam priskirtas tik vėlesniu laiku.

Lietuvą bulvės neabejotinai bus pasiekusios iš jos Vakarų kaimynų, iš Vokietijos, per Rytprūsius ir Klaipėdos kraštą. Ir pirmutinis jų vardas tikriausiai bus buvęs "kartopelės," vadinasi skolinys iš vokiečių "Kartoffel." Šiandien lietuvių rašomojoj kalboj šis naudingas augalas vadinamas tik "bulve," arba "bulbe;" kalbininkai sako tatai esant skolinį iš lenkų kalbos "bulba," "bulwa." Bet lietuvių šnektose vartota ir tebevartojama dar devynios galybės ir kitokių vardų, kurių bene visi taip pat yra skoliniai iš kaimynų kalbų. Lietuvių kalbos tyrinėtojas šveicarų prof. *Niedermann'as* visus tuos bulvės pavadinimus lietuvių ir latvių kalbose ne per senai yra padaręs specialios studijos dalyku ir tos "bulvienės" jis "privirė" per šešetą dešimtų puslapių didumo knygą.

Apie pirmąjį žingsnį į Žemaičių kraštą vyskupas *Motiejus Valančius* savojo Antano Tretininko lūpomis pasakoja štai ką:

"*Nauji išmoniai.* Pilypas Brazdauskas, Salantų parapijos, Nasrėnų sodžiaus pasiturįs ūkininkas metuose 1806 pavasaryje iš Klaipėdos parvažiavęs tarė šeimynai savo: "Šitai pirkau Klaipėdoje septynias *kartopeles* — vokiečiai sako, jog tai yra iš Amerikos parvežtos, labai naudingos ir skanios. Mergaite, paimk torielką ir sugraižyk vieną — paragausime ir suprasime, ar tiesą vokiečiai sako." Mergaitė tuojaus sugraižė vieną žalią *kartopelę.* Pilypas ir visa šeimyna, su druska apsūdindami, kando, bet praryti negalėjo. Petras, sūnus Pilypo, tarė: "Et, negut, vokiečiai jas gali valgyti, o ne žmonės." Pilypas liepė duoti kiaulei — ta bežiūrint vieną suėdė. Pilypas atsiliepė: "Penkias likusias pasodinkit darže; kad patys negalėsime valgyti, bent kiaules pašersime." Mergaitė tuojaus darže pas namą ir susodino. Išdygus, stebėjosi lapams ir laiškams naujos žolės. Tą pat metą rudeniop atvažiavo iš Liepojaus vokietis linų pirkti. Tam Brazdauskis tarė: "Pirkau keles *kartopeles,* bet nežinau, kaip su jomis apsieiti. Pamokink mane." Vokietys apsakė, jogei vėlai rudenyje reikia jas rauti, norint valgyti — reikia jas virti ar kepti, per žiemą laikyti arba rūsyje arba kamaroje, it batvinius. Pavasaryje anksti sėti, bet retai. Pilypas gavęs rudenyje iš penkių *bulvių* trisdešimtis tris, kelętą išvirino ir vėl ragavo: atlikusias sėklai užlaikė. O jogei *bulvės* yra apvalios, kaip ropės, dėlto ir praminė *roputėmis.* Kitur jas vadina *bulvėmis,* dar kitur *dulėmis.* Užrašiau tai, kad būtų žinoma, kaip neseniai tas vaisius žemės įvestu paliko Žemaičių krašte."

Iš čia ir dar iš to paties Valančiaus "Palangos Juzės" matyt, kad žemaičiai, norėdami tą naują jų krašte pasirodžiusį augalą pavadint savu vardu, vadino jį *roputėmis.* Antai "Juzėje" sakoma: (mergaitė) sukurusi pakajtina salde pijna ir iszwire bulves, arba *roputes . . .*" "Rita meta Wiskontiene iszwirino pusritej rukszta *roputinę* su džiuwusi awinos mejsu, kuri wisiems didelej patika" (iš ten pat).

Tiek šiuo tarpu apie bulvių pasirodymą Europoj ir pas mus.

Iš "Kosmos" 1928 m. 9 Nr.

"Caterpillar" traktorių ratai, naudojami karo lauke, dabar pertaisyti prie karučių ir pirmu kartu buvo demonstruoti rudens fēruose Viennoj.

IŠ KATALIKŲ FEDERACIJOS CENTRO

VILNIEČIŲ ATSTOVĖS DARBUOTĖ

Lenkai užgrobę Vilnių ir kitas Lietuvos žemes visų pirma puolė viešąsias lietuvių įstaigas ir mokyklas, mat, viešųjų įstaigų kiekybė rodo lietuvių skaitlingumą lenkais pavergtame krašte.

Kadangi karo našlaičių prieglaudų skaitlius ir tose prieglaudose vaikelių skaitlingumas buvo viena iš tų rodyklių rodančių lietuvių gausumą Vilniaus krašte, del to tos įstaigos daugiausia ir nukentėjo nuo lenkų barbariškumo. Vienos išmestos iš jų užimamų namų, kitos del vienokių ar kitokių priežasčių likosi uždarytos, bet nežiūrint to viso žiauraus persekiojimo, Vilniaus lietuviai su didžiausiu pasiryžimu atkakliai savo įstaigas gina iki paskutiniųjų.

Kadangi kovojant su užgrobikų valdžia ir liaudies tamsumu išsisėmė visi resursai tas įstaigas užlaikyti, per tai negalėdami toliau savo pečiais panešti tos sunkios naštos, Vilniaus lietuvių kultūrinės draugijos ir prisiuntė Amerikon pas savo brolius amerikiečius prašyti sušelpti Vilniečių lietuvių karo našlaičių prieglaudas ir tokiu būdu padėti jiems nešti tą sunkią naštą, kurią likimas ant jų pečių užkorė.

Pastaruoju laiku Vilniaus lietuvių atstovė aplankė keletą lietuvių kolonijų, kur pavyko surinkti sekamai:

Central Brooklyn, N. Y. $37.00.

Philadelphia, Pa. Šv. Jurgio parap. $31.00, Šv. Kazimiero parap. $82.60, Šv. Andriejaus parap. $31.11, SLA. 135 kp. $23.21.

Chester, Pa. $12.00.

Indiana Harbor, Ind. Federacijos skyrius, minėdami 8 metų Vilniaus lenkais užgrobimą našlaičių reikalams sudėjo $51.50.

Visiems aukotojams Vilniaus našlaičių vardu tariame širdingos padėkos žodžius.

Gerb. p. Vileišienės tolimesnė prakalbų tąsa

Lapkričio 6 d., antradieny, Hartford, Conn.

Lapkričio 8 d., ketvirtadieny, Westfield, Mass.

Lapkričio 10-12 d., Worcester, Mass.

Lapkričio 13-29 Bostonas ir kitos Massachusetts ir gretimos lietuvių kolonijos.

Aplankius Massachusetts lietuvių kolonijas gerb. Vilniaus lietuvių atstovė vyks per Albany-Rochester-Cleveland-Detroit—Chicagon.

Fed. Sekretoriatas
180 Hale Ave.,
Brooklyn, N. Y.

ŽMOGAUS JĖGA

Mokslininko E. G. Swift tyrimu, sudėjus visą energiją, kurią vidutinis žmogus per dieną išeikvoja, pasidarytų tokia jėga, kad galima būtų pakelti du milionu svarų vieną pėdą aukštyn.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

RACINE, WIS.

Mūsų darbuotojui ir korespondentui p. Juozui Kesminui atsitiko nelaimė — liga. Jis per septynius mėnesius suparaližuotas išgulėjo ligonbuty ir nepasitaisė. Po to, išvežė į biednų prieglaudą.

P-nas Kesminas labai daug dirbo LDS. 63 kuopai. Jo pastangomis ši kuopa buvo suorganizuota 1917 m. Visą laiką jis buvo raštininku ir platino "Darbininką;" rengė prakalbas, teatrus ir kitokius vakarėlius. Tais laikais mūsų garbingos organizacijos kuopa buvo įžymiausia ir veikliausia šioje kolonijoje. Parapijos svetainėje įtaisė sceneriją už $450; aukavo bažnyčiai $50, neskaitant aukų po $15, $10 ir mažiau.

Nebuvo to reikalo kur L. D. S. 63 kp. nebūtų prisidėjus aukomis ir darbu. Ypač tautos reikaluose visumet buvo pirmoje vietoje.

Netekę draugo — darbininko, brolio Kesmino ir kuopos veikimas susilpnėjo. Keletą narių išvažinėjo į kitus miestus, o kiti darbuojasi kitose draugijose.

Broliai! neaplėiskime idealio darbo, kuri pradėjo ir taip gražiai išplėtojo mūsų brolis Juozas Kesminas.

Kelkime garbingos organizacijos LDS. 63 kuopos vardą mūsų kolonijoje.

Dar mes nesame taip silpni, kad turėtume kuopą likviduoti. Kuopos iždė dar turime apie du šimtu dolerių. Tiesa, iš kuopos iždo mes pašelpos nemokame, bet idėjinis darbas yra daug garbingesnis už pašalpą.

Brolis Kesminas vertas pasigailėjimo ir iš iždo mes turėtume jam paskirti auką. Mes turėtume jį moraliai ir medžiaginiai paremti. Jis ir dabar, gulėdamas prieglaudoje, negali pamiršti LDS. organizacijos ir jos organo "Darbininko." Prisiminęs šią organizaciją ir "Darbininką" verkia, kad jis nebegali jos labui pasidarbuoti.

Draugai aplankydami brolį Kesminą duoda dolerį kitą barzdai nusiskusti arba plaukams nusikirpti; bet ar tik tiek mes įvertiname jo darbą organizacijos labui.

Jis prisiminęs "Darbininką" visumet sako: "Turėsiu pranešti "D-ke" apie savo nelaimę." Bet tą ištaręs sokniumba ir verkia. Gaila žmogaus. Artimų giminių neturi; pinigų neturi. Lietuvoje turi moterį ir 5 vaikus.

Manau, kad vietos lietuviai darbininkai susirūpins jo padėtimi. Būtų malonu, kad ir kitų kolonijų LDS. nariai atjaustų p. Kesmino likimą.

B. V.

PRIERAŠAS. LDS. Centras p. Juozui Kesminui reiškia gilią užuojautą. Taipgi ragina visus LDS. narius sušelpti Juozą Kesminą nelaimėje. Aukas siųskite į Centrą pažymėdami, kad skiriate sušelpimui J. Kesmino, LDS. 63 kuopos nario.

LAWRENCE, MASS.

Sudegė lietuvaitės vyras

Salvatori Tomoselle, vedęs, prie nezaliežninkų Stanislovą Saulevičiutę, užtroško New Yorke garadžiuje. Jis važiavo drauge su Joseph De Mencio trokininku. Pasiekę New Yorką pereitoj pėtnyčioj, sumanė pernakvoti garadžiuje. Tą naktį kilo garadžiuje gaisras. Degė, tirpo mašinos. Mirė ir abu svečiu.

Tomoselli dirbo prie anglinio Landoni, Summer St., Lawrence, Mass. Gyveno ant Hampshire St. pas žmonos motiną. Turėjo du vaiku. Vyresnioji yra arti dviejų metų. Ji yra krikštyta katalikų bažnyčioje vardu Marijona. Antrasis kūdikis yra vos kelių mėnesių.

Vargas bus jo moterėlei su tais dviem mažais vaikeliais, nors ir pas mootinėlę. Jos tėvukas esąs, nežinia kur Amerikoje. Vieni sako jis jau senokai miręs, kiti tvirtina kad jis gyvas ir gyvuoja. Dabar kaip tik ir laikas jam būtų atsirasti.

Lawrenco lietuvių antrą šeimyną palietė baisi nelaimė. Tik pora savaičių kaip Jurgis Kibildis, kolegiją baigęs, 24 metų vyras nuvažiavo į Bostoną ir nusiskandino. Tapo palaidotas protestonų, miesto kapinėse, kur jo tėvai pasipirko didelį lotą. Dabar Saulevičiūtės žmogus vienais metais jaunesnis už Kibildžiuką sutiko baisią New Yorko garadžiuje mirtį.

Kadangi lapkritis yra dūšių mėnuo, reikėtų mums likusiems pasirūpinti bent savomis sielomis.

Rep.

ROCHESTER, N. Y.

Parapijos Vakarienė

Spalių 28 d. įvyks vakarienė parapijos komiteto surengta. Yra tai metinis parapijos įvykis, kuris sutraukia didelį skaitlių žmonių. Visi jaučiasi tame vakarėly kaipo viena šeimyna, pavalgo skanių valgių, gražiai visi pasilinksmina, o parapijai palieka iš to gražus pelnas. Šeimininkės, kurioms prisieina daug pasidarbuoti, šiemet buvo: Krajerienė, Dapšienė, Bielskienė, Bartažienė ir Kovienė. Ačiū šioms darbščioms ir sumanioms moterėlėms viskas buvo skaniai pagaminta.

Klebonas Sveiksta

Laike vakarienės atsilankė mūsų gerb. klebonas kun. J. Kasakaitis, kuris po sunkios ligos ir operacijos neseniai sugrįžo iš ligoninės. Tai buvo dar jo pirmas viešas pasirodymas. Visi dalyviai džiaugsmingai pasveikino kleboną atsistojimu ir triukšmingu rankų plojimu. Aptykus publikai, klebonas prakalbėjo į susirinkusius, visus nuoširdžiai sveikindamas išsireiškė, kad jam malonu yra vėl dalyvauti savo parapijonų tarpe, nes visai mažą viltis buvus jam pasveikti, ir visiems padėkojo už atsilankymą ir rėmimą parapijos reikalų. Parapijonys džiaugiasi, nes gerasis Dievas išklausė jų karštas maldas ir nekaipo stebūklingu būdu sugrąžino klebonui sveikatą, nes gydytojai ir visi buvo suabejoję apie jo pasveikimą.

Laike nebuvimo klebono parapijos komitetas su trustistais priešaky uoliai darbavosi, rengė pramogas, kurių pelnas skiriamas naujos bažnyčios statymo fondan. Garbė jiems už tai!

Parapijonas

WATERBURY, CONN.

LDS. 5 kuopos reikalai

Jau tris kartus buvo šauktas LDS. 5 kp. susirinkimas ir neįvyko delto, kad nariai neatėjo. Negaliu suprasti delko nariai nesilanko į susirinkimus.

Pereitais metais nekurie nariai manę kritikuodavo kaipo pirmininką, tai aš užleidau pirmininkystę p. Augiui. Bet pereitą metą nariai gausiau lankydavo susirinkimus ir buvo didesnis gyvumas kuopoje. Tiesa, p. Augis rečiau ateidavo į susirinkimus negu šiais metais, bet šiais metais nariai nesilanko ir nieko neveikia.

Ponas pirmininkas manę kritikavo, kad aš važiavau į LDS. seimą Providence, R. I. Taip, aš važiavau į seimą ir pasibaigus metams, kuopos ižde dar liko $22.00. Šiais metais atstovo į seimą nesiuntė, nors seimas buvo kaimyninėj kolonjoj ir jau kuopą įvarė į skolą $30.00. Tai ką p. Augis dabar pasakys, kumet kuopa susilpnėjo?

Aš raginu LDS. narius lankytis į susirinkimus ir pradėti vėl dirbti mūsų brangios organizacijos labui.

Žinoma, vienas pirmininkas, be narių pritarimo ir pagalbos, mažai ką gali padaryti. Bet pirmininkui turėtų pirmiausia rūpėti kuopos reikalai ir pravesti kelią kitiems. Nariuose turėtų būti meilė ir sutarimas. Aš norėčiau, kad šis mano paraginimas pasiektų visus narius ir kad į kitą susirinkimą visi ateitų.

B. P. Šilkauskas

WATERBURY, CONN.

LDS. 5 kuopos reikalai

Jau tris kartus buvo šauktas LDS. 5 kp. susirinkimas ir neįvyko delto, kad nariai neatėjo. Negaliu suprasti delko nariai nesilanko į susirinkimus.

Pereitais metais nekurie nariai manę kritikuodavo kaipo pirmininką, tai aš užleidau pirmininkystę p. Augiui. Bet pereitą metą nariai gausiau lankydavo susirinkimus ir buvo didesnis gyvumas kuopoje. Tiesa, p. Augis rečiau ateidavo į susirinkimus negu šiais metais, bet šiais metais nariai nesilanko ir nieko neveikia.

Ponas pirmininkas manę kritikavo, kad aš važiavau į LDS. seimą Providence, R. I. Taip, aš važiavau į seimą ir pasibaigus metams, kuopos iždė dar liko $22.00. Šiais metais atstovo į seimą nesiuntė, nors seimas buvo kaimyninėj kolonjoj ir jau kuopą įvarė į skolą $30.00. Tai ką p. Augis dabar pasakys, kumet kuopa susilpnėjo?

Aš raginu LDS. narius lankytis į susirinkimus ir pradėti vėl dirbti mūsų brangios organizacijos labui.

Žinoma, vienas pirmininkas, be narių pritarimo ir pagalbos, mažai ką gali padaryti. Bet pirmininkui turėtų pirmiausia rūpėti kuopos reikalai ir pravesti kelią kitiems. Nariuose turėtų būti meilė ir sutarimas. Aš norėčiau, kad šis mano paraginimas pasiektų visus narius ir kad į kitą susirinkimą visi ateitų.

B. P. Šilkauskas

Šis puikus paminklas Bonners Ferry, Idaho, kuris nesenai buvo pastatytas ir nudengtas atminčiai David Thompson, garsaus tyrinėtojo ir geograpo.

NASHUA, N. H.

Draugijų Veikimas

LDS. 65 kp. bendrai su Moterų Sąjungos kuopa rengia teatrą, lapkričio 11 d. Vaidins Jono Tarvydo operetė "Apkalbos ir Meilė." Graži operetė ir ji bus tinkamai atvaidinta, nes įeina mūsų geriausi vaidintojai.

Tikimės, kad mūsų visuomenė parems ir į vakarą gausiai ateis.

Abiejų kuopų megėjai žada ir daugiau veikaliukų atvaidinti, jeigu tik visuomenė parems ir pageidaus.

LDS. kuopa smarkiai rengiasi prie vajaus ir laukia tik paskelbiant. Tada stos į lenktynes su kitomis kuopomis.

L. Vyčiai

Mūsų jaunimas — vyčiai liūsta netekę savo gero globėjo a. a. kun. Povilo P. Daniūno, nes dabartinis klebonas nelabai pritaria ir kuopa gali suirti. Būtų gaila, nes buvo viena iš veikliausių kuopų ir kėlė lietuvių vardą svetimtaučiuose pasižymėramą sporte.

Pašventino Paminklą.

Spalių 21 d. įvyko pašventinimas paminklo a. a. kun. P. Daniūnui, kurį pastatė velionio brolis Antanas Daniūnas Šventinimo iškilmėse dalyvavo daug žmonių.

Jeigu mano plunksna bus tinkama, tai mėginsiu parašyti dažniau apie lietuvių gyvenimą ir veikimą šioje kolonijoje.

Dzūkelis

Prierašas. Tamstos plunksna tinka ir rašynėkite dažniau apie viską, o ypač iš lietuvių darbininkų gyvenimo.

Šie Gabus Ekzekutyvai Prašalins Tammany ir Palaikys Gerovę

President
HERBERT C. HOOVER

Vice-President
CHARLES G. CURTIS

Senator
BENJAMIN LORING YOUNG

Governor
FRANK G. ALLEN

Lieut.-Governor
WILLIAM S. YOUNGMAN

Secretary
FREDERICK W. COOK

Treasurer
JOHN W. HAIGIS

Auditor
ALONZO B. COOK

Attorney-General
JOSEPH E. WARNER

Taipgi Republikonų Kongresmonai jūsų distrikte

Išsikirpk šį Kuponą Del Žinojimo Balsavimo Dienoj

VOLUNTEER CAMPAIGN COMMITTEE, 11 Beacon St., Boston
Christian Herter, Vice-Chairman

Ar Inkstai Daro Jums Nesmagumų?

"Mano inkstai darė man nesmagumų. Skaudėjo nugarą, buvau nervuotas, silpnas ir ligotas," sako Mr. Geo. Leavitt, Sublett, Kansas. "Aš vartojau Nuga-Tone ir dabar jaučiuoso stipresnis ir sveikesnis. Aš maloniai rekomenduosiu Nuga-Tone visiems, kurie turi silpną ir nuvargintą sistemą."

Nuga-Tone yra suteikusios tikrą palaimą del tų, kurie nuolat buvo silpni ir išblyškę. Jos suteikė daugiau energijos silpniems ir nervuotiems vyrams ir moterims, taipgi suteikė ramų ir atsviežinantį miegą, kurie negalėdavo miegot. Nuga-Tone pataiso apetitą ir virškinimą. Prašalino pusles ir inkstų nesmagumus į keletą dienų, daugelyje atsitikimų prašalina užkietėjimą, gasus iš vidurių ir žarnų, svaigulį, padaugina šilpniems svarumą. Nuga-Tone atsviežina jėgą del visų kuno organų, jos yra parduodamos vaistinėse su garantija, kad suteiks užganėdinimą.

LIETUVOS ŽENKLAI

Geras tėvynainis privalo turėti Lietuvos miestų ženklus. Yra indomu su jais susipažinti. Juos galima vartoti kaip atvirutes. Ženklai yra tam tikrame sąsiuvinyje, išviso yra 40 ženklų.

Kaina 40 centų
"DARBININKAS"
366 W. Broadway
S. Boston, Mass.

MALDAKNYGĖS

MAŽAS NAUJAS AUKSO ALTORIUS

JUODOS (prastais minkštais viršeliais)	.50
JUODOS (prastais kietais viršeliais)	.50
JUODOS (geresnės minkštais viršeliais)	.85
JUODOS (geros odos viršeliais)	$1.00
BALTOS (celuloidos viršeliais)	$1.00
BALTOS (celuloidos viršeliais, su kryželiu)	$1.15

Visus užsakymus siųskite sekančiu antrašu:

"DARBININKAS"
366 West Broadway South Boston, Mass.

PARSIDUODA DU NAMAI po 6 šeimynas, Beachmont, prie Revere Beach, labai pigiai ir su mažu įnešimu. Savininkas išvažiuoja, todėl parduoda pigiai. Agentai neatsišaukit. Norint platesnių žinių klauskit AUGUSTAS, 41 Dudley St., Roxbury, Mass. Telefonas dienoms Highland 9489, vakarais—Highland 4422. (L 6)

Įvairios Dainos

KOMPOZITORIAUS A. ALEKSIO DAINOS

Vienam Balsui Prie Fortepijono

1.	Ak, mylių tave	.75
2.	Bernužėl, nevesk pačios	.50
3.	Graži čia giružė	.50
4.	Meilė	.40
5.	Meile uždegta krutinė	.65
6.	O pažvelgki	.50
7.	Visuomet širdis surakinta	.60
8.	Penkios linksmos dainos	$1.00

Duetai

9.	Moterų Sąjungos Imnas	.50
10.	Skrenda, lekia musų mintįs	.75
11.	Trisdešimt dainų	$1.50

Mišram Chorui

12.	Ginkim šalį Lietuvos	.50
13.	Giesmė į Šv. Kazimerą	.50
14.	Lietuvos Vyčių Imnas	.25
15.	Pirmyn į kovą	.50
16.	Mes grįšim ten	.75
17.	a) Išauš vasarėlė, b) Tu mano mergelė, c) Išbėgo mergytė	.50
18.	a) Kaip aš buvau jaunas, b) Žiurau anksci rytų, c) Aš užgimiau Lietuvoj	.50
20.	a) Miels tėveli, b) Oi skauda galvelę, c) Atsigėriau žalio vyno	.50
22.	a) Tykusis rytelis, b) Oi laksto vanagėlis, c) Kur Nemunas, d) Oi čiučia-liulia	.50

KOMP. TALLAT KELPŠOS DAINOS

1.	a) Eisiu į girelę, b) Ui, ui, ui, Dieve	.25
2.	a) Aš pas tėvelį, b) Močiute mano	.25
3.	a) Mergavakario daina, b) Ei, Tėveli, Tėveli	.25
4.	a) Močiute, miego noriu; b) Oi, varge, varge	.25
6.	a) Kad aš buvau mergelė; b) Ir atlėkė sakalėlis	.25
7.	a) Oi tu, lakštingėle; b) Vanagėlis tupėjo	.25
8.	Tautiški šokiai I.	.40
9.	Tautiški Šokiai	.40

KOMP. M. PETRAUSKO DAINOS

1.	Apvesdinkite mane	1$0.0
2.	Šių nakcialy (dzukiška)	.30
3.	Jojau dieną (augštam balsui)	.60
4.	Ko liudit sveteliai	.20
5.	Siuntė mane motinėlė	.20
6.	Vai aš pakirsčiau	.20
7.	Saulelė Raudona	.25

KOMP. VAIČIUNO DAINOS

1.	Jau kelias Lietuva!	.30
2.	Dvi dainos	.40
3.	Mūsų Šokiai I.	.30
4.	Mūsų Šokiai II.	.30

GUDAVIČIAUS DAINOS

1.	Aštuonios įvairos dainos	.50
2.	Trys dainos	.40

VAINIKUONIES

1.	Mūsų šokiai	.20

Visos virš paminėtos dainos galima gauti "Darbininko" Knygyne. Siųsdami užsakymus drauge prisiųskite ir pinigus. Visuomet adresuokite taip:

"DARBININKAS"
366 W. Broadway, Sonth Boston, Mass.

AUKOS VILNIAUS NAŠLAIČIAMS

Philadelphia, Pa., Šv. Jurgio parapijos salėje, spalių mėn. 20 d. Aukojo po $10.00: Kunigas Zimblis ir M. Sipavičius. Po $2.00: K. V. Po $1.00: S. Vinslovas; P. Roškevičius; V. Ginickienė; J. Jurauskas; A. Fabijonavičius; D. Turskis; Mockieliūnaitė; $2.00 smulkiais. Viso: $31.00.

Šv. Kazimiero parapijos salėje, spalių mėn. 21 d. Klebonas J. J, Kaulakis, $13.00. Po $10.00: Kunigas S. Draugelis ir Kunigas M. Daumantas. Po $5.00: Antanas Užumeckis; Kazimieras Mačiūnas ir Elzbieta Norkiutė; po $2.00: V. Jankauskas, S. Latkus, J. Grigaitis, K. Murza, Pilipavičienė, O. Zinkienė, O. Jurgiutė, B. Kudarauskas, K. Zokas, J. Gaidys, P. Baubkaitė, J. Vereckienė, O. Balsaitė, J. Jonaitis, E. Vilnomienė, M. Venckūnaitė, E. Katyliutė, Buras, O. Unguraitė, Cudeikienė, Mikalina Novickienė, Jakyma. Smulkių: $7.60. Viso: $82.80

Šv. Andriejaus parapijos salėje, spalių mėn. 21 d. Kunigas, S. Čepukaitis, $5.00. Po $1.00: Z. Kristaponis, K. Daugėlienė, A. Adomaitienė, P. Ranionienė, Kristaponienė, O. Laumakienė, J. Dargožienė, V. Buivydas, A. Peleckienė, J. Barvainis, M. Jakina, M. Zaromskis, V. Gencevič, P. Čepulienė, B. Barcaitė. Smulkių: $6.11. Viso: $26.11.

Chester, Pa., Aušros Vartų parapijos salėje, spalių mėn. 24 d. Kunigas E. Paukštė, $3. Po $1.00: Jonas Vaitkus, Antanas Karvelis, Antanas Ulis, A. Alonienė, K. Navickienė, A. Mokienė, A. Juknevičius, M. Mitruliutė, A. Milerienė. Smulkių: $2.55. Viso: $12.55.

Brooklyn, N. Y., šv. Jurgio salėje, spalių mėn. 1 d. P. Barauskienė, $5.00. Mikolainiai, $2.00. Po $1.00: Businienė, K. Balsys, A. Daukantas, P. Puodžiūnas, B. Bogužas, K. Kairys, C. Mozelis, M. Kučinskas, J. Pakštas, J. Jurkaitis, O. Vanajus, V. Tamošaitis, I. Laurinaitis, O. Masiuliutė, I. Jesauskienė, Šeputienė, J. Valaitis, M. Mikelainia, J. Vyzas, J. Wise. R. Šeputienė, $7.00. K. Kangdonas, $3.00. Viso: $37.00.

Marijona Žarskienė surinko apie $20.00.

Visiems aukautojams vardu Vilniečių tariu širdingą ačiū. Taip pat labai ačiuoju Philadelphios ir Chesterio klebonams už prieglaudą ir užlaikymą manęs per kelias mano Philadelphijoj buvimo dienas. Kunigui Daumantui labai ačiuoju už rūpestingumą mano darbu ir padėjimą man.

Negaliu atsigerėti Philadelphijos Lietuvių Šv. Kazimiero

Paul V. McNutt iš Bloomington, Ind., išrinktas Amerikos Legionierių konvencijoj San Antonio komandieriu.

mokyklos vaikučiais kurie man padarė labai didelio įspūdžio reikšdami daug širdingo noro ir susidomėjimo atvaduoti Vilnių. Tuos vaikučius mokina ir auklėja Seserys Kazimierietės. Jeigu visi lietuviai nuo mažų iki senų prijaustų taip Vilniaus atvadavimą kaip parodė savo prijautimą aukščiau minėtos mokyklos vaikučiai, tai Vilniečių gyvenimas trumpoje ateity pasikeistų.

Prašau visus į pagalbą gelbėti vargstančius Vilnijos našlaičius ir moksleivius.

E. Vileišienė

PADĖKOS ŽODIS

Apleisdama New Yorko apylinkę negaliu susilaikyti neišreiškusi širdingiausios padėkos jausmus p. Jankauskui už palengvinimą man išeiti iš laivo ir išvengti susipažinimo su visiems žinoma "Ašarų Sala," Ellis Island; p. Konsului P. Daužvardžiui už sutikimą laive ir p. Daužvardienei už prieglaudą, užlaikymą ir pagelbėjimą mano reikaluose ir kelionėje; Aušros Vartų klebonui Kunigui Šeštokui, Elizabetho Lietuvių parapijos Kunigui Simonaičiui už prieglaudą; Kunigui Juraičiui už lydėjimą kelionėje; p. Vizams už manęs ligoje prižiūrėjimą ir pas gydytoją Valuką nuvežimą ir man pasveikus lydėjimą į prakalbas. — Ačiū Daktarui Valukui už išekzaminavimą ir patarimą, kurį padarė be jokio atlyginimo; ačiū Harrisono Lietuvių parapijos klebonui Kunigui Miežviniui ir Newarko parapijos Kunigui Kelmeliui už aukas ir širdingą atsinešimą surengime prakalbų. Taip pat Airių Kunigui Fitzpatrikui už auką ir davimą salės. Ačiū Apreiškimo Panelės Švenčiausios Kunigui Kuodžiui ir Šv. Jurgio parapijos Kunigui Pakalniui už salės davimą mano prakalboms del Vilniaus Našlaičių ir neturtingų moksleivių.

Visiems kuo nors prie mano sunkios misijos prisidėjusiems esu žodžiais neišreiškiamai dėkinga ir tas dėkingumas liejasi iš visų Vilniečių širdžių.

E. Vileišienė

K. J. KALINAUSKAS
Advokatas
Bostono ofisas:
320-321 Exchange Bldg.,
53 State Street, Boston.
Telephone Hubbard 9396
Vakarais ir Subatomis po pietų
South Boston ofise:
469-A Broadway,
South Boston
Tel. So. Boston 0225-W
Gyvenimo vieta:
33 Rosemont Street
Dorchester.
Telephone; Talbot 2878

ANT RENDOS
5 kambariai "Darbininko" name su šiluma ir labai pigiai. Del informacijų kreipkitės "Darbininko" Administracijon.

Vietinės žinios

SMITHAS LAIMĖS

Daug kas klausia, ar Smithas laimės rinkimus? Visiems galima atsakyti, kad laimės jeigu Tamista ir kiti balsuos už jį.

Tad kiekvieno piliečio ir pilietės pareiga yra, antradieny, lapkričio 6 d. eiti į balsavimo vietą ir balsuoti. Balsuok už tą kandidatą, kuris Tamistos supratimu yra Tamistai ir kitiems artimesnis, tinkamesnis ir vertesnis. Neparduokite savo balso už pinigus, nes būtų didžiausias prasižengimas prieš visuomenę. Taipgi netikėkite republikonų bauginimams, kad jeigu balsuosite už Smith, tai papildysite saužudystę.

Jeigu Smith netinka į prezidentus šįmet, tai jis nebus tinkamas nė už keturių metų.

Bet Roger W. Babson, Statistical organizacijos pirmininkas štai ką sako:

"Working in Massachusetts and voting for Smith is like voting to have your head cut off. Smith is a good man and four years hence you perhaps may be justified in voting for him —but not this year."

Pilieti! Na imk ir pabalsuok lapkričio 6 d. už gub. Smith ir pamatysi ar kas tau nukirs galvą.

Smithas, jeigu bus išrinktas, pažadėjo nukirsti galvą trustui, prohibicijai ir aliejaus šmugeliui, bet ne piliečiui.

Republikonai išsiuntinėjo piliečiams balsavimo blankas su kryžiukais prie kiekvieno republikonų kandidato. Nesusiklaidinkite.

Tos blankos tai tik agitacijai už republikonų kandidatus.

Nuėję į balsavimo vietą atsargiai, nesiskubindami peržiūrėkite balsavimo blanką. Peržiūrėję padėkite kryžiuką arba bile ženklą dešinėje pusėje prie vardo to asmens už kurį balsuoji.

Balsuodamas už Demokratų partijos kandidatus, padėkite kryžiuką po žodžiu "Democratic."

Demokratų partijos kandidatas į prezidentus yra Al E. Smith, į vice-prezidentus yra Robinson.

Patartina lietuviams piliečiams už juos balsuoti.

Kiti Demokratų partijos kandidatai Massachusetts valstijoj yra šie:

Į gubernatorius Charles H. Cole.

Į Senatorius David I. Walsh ir kiti.

Svarbu, kad visi lietuviai piliečiai balsuotų ir balsuotų už tuos kandidatus, kurie yra artimesni ir daugiau žada darbininkams.

"Darbininkas" pareiškė, kad stovi už gub. Smithą, į prezidentus ir ragina visus balsuoti už jį.

Tad visi už Smithą, o Smithas už visus.

Demokratų Partijos Lietuvių Skyrius Narys

SĄJUNGIEČIŲ PRAMOGOS PAVYKO

Sekmadieny, lapkričio 4 d. pobažnytinėje svetainėje įvyko A. L. R. K. Moterų Sąjungos Mass., N. H. ir Maine apskričio suvažiavimas. Dalyvavo iš trijų kuopų atstovės. Manau, kad apie nutarimus kas kitas parašys. Pažymėsiu tik tiek, kad svarbiausiu klausimu buvo organizacijos čarterio registravimas Massachusetts valstijoj.

Paroda

Rankų darbo išdirbinių paroda pavyko. Išdirbinių buvo išdėta iš Lietuvos ir Amerikos lietuvaičių darbo. Pirmą prizą už išdirbinius laimėjo p-lė A. Kiburiutė. Parodoje buvo gana daug gražių lietuviškų piešinių p-lės Ivaškiutės iš Lawrence. Žmonės gerėjosi rankų darbeliais ir pageidavo, kad organizacijos išdirbinių parodas rengtų dažniau.

P-lė Tipsė ir Ponia Tipsė

Vakare įvyko vaidinimas su pamarginimais. Vaidinta komedijėlė "P-lė Tipsė ir Ponia Pipsė." Veikalėlis perstato įvykį viešbutyje, kurio savininkė p-lė M. Saklauskaitė tarnaitės rolėje, p-lė M. Gribaitė p-nios Pipsės, p-lė M. Dusevičiutė p-lės Tipsės, p-nia A. Kneižienė viešbučio savininkės.

Žmonės turėjo daug juoku iš vaidinimo, o ypač iš p-lės Tipsės su šuniuku ir iš p-nios Pipsės su papūga.

Pradžioje ir tarpuose buvo dainų, prakalbų ir monologas.

Gražią ir turiningą prakalbą pasakė kun. K. Urbonavičius.

Dainavo p-lė M. Gribaitė. Jai akompanavo jos sesutė Ona.

P-lė M. Kilmoniutė pasakė monologą.

Programo vedėja buvo p-nia Marksienė.

Programa buvo neilga ir gražiai prirengta. Publika, kurios buvo pilna svetainė, pilnai pasitenkino.

Rap.

NAUJAS BIZNIERIUS SO. BOSTONE

Šiomis dienomis Vladas Marcinkus papirko Lavonia Marketą po num. 481 E. 6th Street, kampas H Street. Kadangi naujas vedėjas yra senas biznierius ir gerai patyręs tame amate, tai ne tik kad dabar lankantįs minėtą marketą kostumeriai bus pilnai užganėdinti, bet ir naujai užeidami visuomet gaus gerą ir patirtą patarnavimą, paremdami naują lietuvį biznierių. Prie pirkimo agentavo A. J. Kupstis.

Rap.

4-ti Metiniai Šokiai

Rengia Vaizbos Butas

Lapkričio-Nov. 10-tą, 1928

Municipal Salėje

East Broadway, So. Boston, Mass.

Bus labai daug jaunimo iš visų Boston'o apylinkių. Visi nori pamatyti Mass. valstijos gražiausią lietuvaitę, kuri laimėjo Kontestą ant Vaizbos Buto Pikniko. Įžanga 50 centų. Kviečiame visus VAIZBOS BUTAS

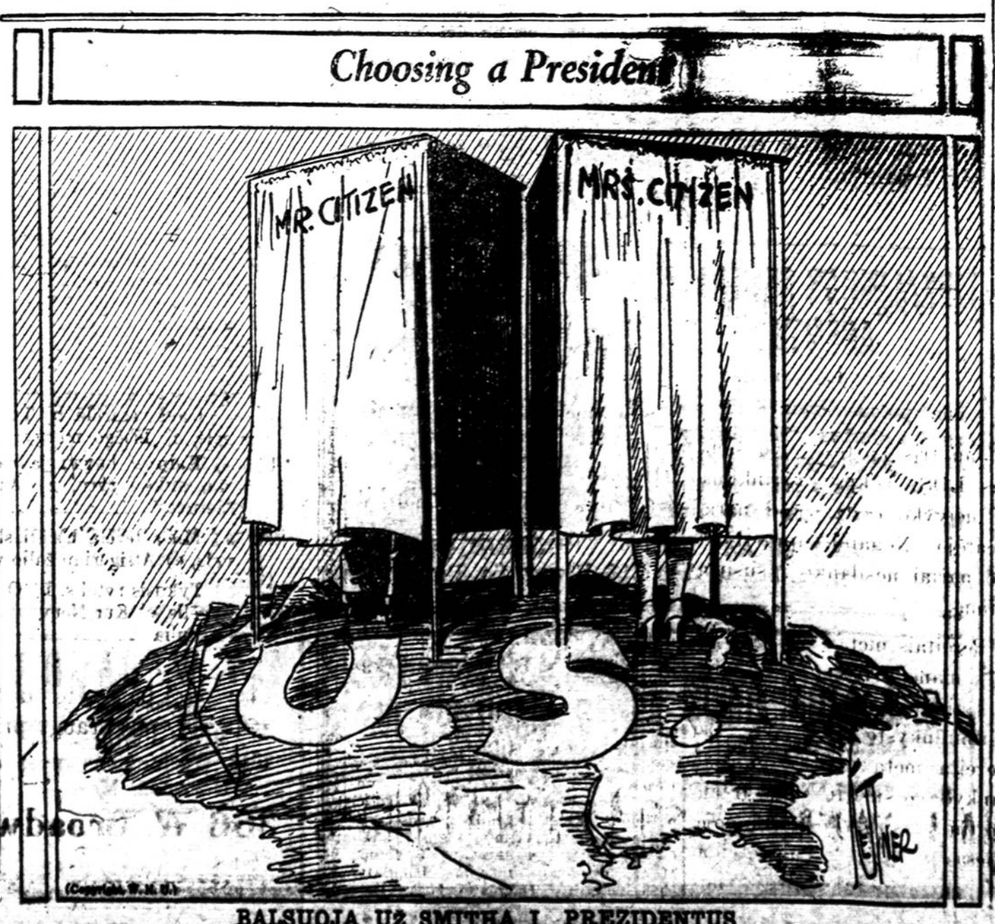

BALSUOJA UŽ SMITHĄ Į PREZIDENTUS

VĖLIAVOS IR ORGANIZACIJŲ ŽENKLAI

tai musų specialybė ir ilgų metų praktika. Darbas artistiškas. Kainos žemos.

M. A. NORKUNAS
P. O. Box 91, Lawrence, Mass.

Tel. S. B. 1751
JONAS S. MEŠLIS
(INSURANCE)
239 Broadway, So. Boston
Apdraudžiu visokias nuosavybes ir kas tik reikalinga. Taipgi parduodame anglis ir išrendavojame kambarius.

Tel. S. B. 2445
DR. J. C. LANDŽIUS
(SEYMOUR)
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
373 WEST BROADWAY
Kampas E Street. Room 2
(Viršuj Šidlausko aptiekos)
Valandos: 9—9

Garadžiaus Telefonas South Boston 0777 — Stubos Telefonas So. Boston 1463-J
PARKWAY AUTO SERVICE
Savininkas Viktoras Vaitaitis
Parduodam naujus Studebaker'ius ir Erskinus. Taipgi taisom visokio padirbimo automobilius ir parvežam nuo kelio sugedusius dieną ir naktį. Užlaikom Gulf ir Sinclair gazoliną.
415 Old Colony Avenue, South Boston, Mass.

DRAUGIJŲ VALDYBŲ ADRESAI

ŠVENTO PETRO IR POVILO DR-JOS VALDYBA

Pirmininkas — A. Navikas, 702 E. 5th St., S. Boston, Mass.
Vice-Pirm. — J. Jackevičius, 92 Sawyer Ave., Dorchester, Mass.
Prot. Raštininkas — L. Švagždys, 11 Bowen St., S. Boston, Mass.
Fin. Raštininkas — Kazys Kiškis, 366 Broadway, So. Boston, Mass.
Iždininkas — Vincas Kališius, 67 G St., South Boston, Mass.
Maršalka — K. Ambrozas, 492 E. 7th St., S. Boston, Mass.
Draugija laiko savo susirinkimus kas pirmą nedėldienį kiekvieno mėnesio 2-rą val. po pietų, parapijos salėj, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass.

ŠV. JONO EV. BL. PAŠALP DR-JOS VALDYBA

Pirmininkas — M. Žioba, 539 E. 7th St., So. Boston, Mass. Telephone South Boston 3552-R
Vice-Pirmininkas—J. Petrauskas, 24 Thomas Pk., S. Boston, Mass.
Prot. Raštininkas—J. Glineckis, 5 Thomas Pk., S. Boston, Mass.
Fin. Raštininkas — M. Šeikis, 366 Broadway, S. Boston, Mass.
Kasierius — A. Naudžiūnas, 885 Broadway, So. Boston, Mass.
Tvarkdarys — J. Zaikis, 7 Winfield St., S. Boston, Mass.
Draugija laiko savo susirinkimus kas trečią nedėldienį kiekvieno mėnesio, 2-rą valandą po pietų, parapijos salėj, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass.

LIETUV. DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS ŠVČ. VALDYBA

Pirmininkė — Jieva Marksienė, 625 E. 8th St., S. Boston, Mass.
Vice-Pirmininkė—Ona Zulonienė, 11 Monks St., S. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Ona Siaurienė, 443 E. 7th St., S. Boston, Mass
Telephone South Boston 3422-R
Fin. Rašt. — Bronislava Ciūnienė, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass.
Iždininkė — Ona Staniuliutė, 105 W. 6th St., S. Boston, Mass.
Tvarkdarė — Ona Mizgirdienė, 1512 Columbia Rd., So. Boston.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą utarninką kiekvieno mėnesio, 7:30 val. vakare, po bažnytinėj svetainėj.
Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininkę laišku ar telefonu.

ŠV. KAZIMIERO R. K. D-JOS VALDYBOS ANTRAŠAI

Pirmininkas — Jonas Jaroša, 225 L St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirmininkas—J. Grubinskas, 24 Prescott St., Readville, Mass.
Prot. Rašt. — V. Mickevičius, 405 3rd St., So. Boston, Mass.
Fin. Raštininkas — M. Šeikis, 366 Broadway, So. Boston, Mass.
Iždininkas — V. Balutis, 36 Mercer St., S. Boston, Mass.
Maršalka — P. Laučka, 393 Fifth St., So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas antrą nedėldienį kiekvieno mėnesio, po num. 492 E. Seventh St., parapijos salėj, Septinta Gatvė, South Boston, Mass.

D. L. K. KEISTUČIO DR-JOS VALDYBOS ANTRAŠAI

Pirmininkas — Mot. Versiackas, 694 E. 5th St., S. Boston, Mass.
Vice-Pirm. — Pov. Ruka, 95 C St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Ant. Macejūnas, 450 E. 7th St., S. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Pranas Tuleikis, 109 Bowen St., S. Boston, Mass.
Iždininkas — Andrius Zalieckas, 150 H St., South Boston, Mass.
Tvarkdaris — Kazys Mikailionis, 906 E. Broadway, S. Boston, Mass.
Draugija laiko savo susirinkimus kas antrą nedėldienį kiekvieno mėnesio Lietuvių Salėj, kertė E ir Silver gat., So. Boston, Mass., 1:30 val. po pietų. Ateidami susirinkiman prašome atsivesti naujų narių prirašyti prie mūsų draugijos.

ĮVAIRENYBĖS

KAIP TOLI NUKĖLIAVO KERBELIS

Šį pavasarį iškeliavęs kelionėn "aplink pasaulį" gerai mūsų skaitytojams pažįstamas iš ankstyvesnių pranešimų Kuršėnų miestelio gyventojas Vladas Kerbelis buvo nužingsniavęs net į Afriką. Iš Alžiro ėjo į pietus, tikėdamasis pirmas lietuvis pėsčias pereiti žinomą Sacharos dykinę. Tačiau paėjėjęs kokią ketvertą šimtų kilometrų atkreipė pranešūzų policijos dėmesį nepaprastu keliavimo būdu, kuri sustabdė jį siūlydama grįžti. Kerbelis, nežiūrėdamas kelionės sunkumo tokiam karštam ir sausam krašte ir rizikuodamas gyvybę būti užpultam tyrlaukių plėšikų ir gruobonių žvėrių; kelionę tęsė, nors ir neilgai. Policija toliau jam eiti neleido ir davė laiko 8 dienas, kurioms praėjus, kad ir koja Kerbelio nemindžiotų įkaitusio Sacharos smėlelio. Patyrusi, kad Kerbelis turi 200 frankų, liepė jam nusipirkti laivakortę į Marselį ir su pirmu, išplaukiančiu laivu vykti. Kaip tenka iš jo laiško patirti, nusiminė vyras tokiu savo kelionės "aplink pasaulį" nepasisekimu. Iš Marselio nuplaukė į Korsiką. Čia vaikščiodamas rado didelius miškus, pilnus šernų, sutiko greitai pykčiu užsidegančius gyventojus, kuriems asilas tas pats, ką danams dviratis :be jo nė žingsnio.

Iš Korsikos salos netoli Italija. Į čia Kerbelis ir atidūmė. Vaikščioja dabar jis labai patenkintas po amžinąjį miestą ir gėrisi senovės romėnų kultūra. Mūsų atstovybėj jis buvo sutiktas labai svetingai. Už tai jis yra be galo dėkingas atstovybės tarnautojams.

"Trimitas"

KIEK YRA PASAULY VALSTYBIŲ?

Visame pasauly yra 70 savarankiškos valstybės. Iš jų Europoje 33, Amerikoje 21, Azijoje 2[illegible], Afrikoje [illegible] p.

Didžiausia iš visų valstybių šiandien yra Anglija, turinti 34 milijonus kv. kilometrų žemės plota su 406 milijonais gyventojų. Mažiausia žemės turi Monako (Europoje) valstybė; tiktai 21 kv. kilometrą (2,100 hektarų). Mažiausia gyventojų turi Andora, vos 5 tūkstančius (kaip vienas valsčius).

Tvarkos atžvilgiu: Europoje yra respublikų 19, monarchijų (valdo vienas asmuo) 14; Amerikoje visos respublikos; Azijoje — 3 respublikos ir 18 monarchijų; Afrikoje 1 respublika ir 3 monarchijos.

"Kelias"

JUOKAS PAILGINA AMŽIŲ

Pasak vieno gydytojo juokas yra sielos išsimaudymas. Žmogui juokiantis, ima judėti visas kūnas, o ypač tos smagenų dalys, kurios dienos darbe liekančios nepaliestos. Juokas yra sujungtas su džiaugsmu. Jau išoriniai matyti, kaip juokas ir džiaugsmas veikia mūsų organizmą: akys mirga, širdis plaka smarkiau, krūtinė alsuoja giliau ir mintys plaukia lengviau. Tuo tarpu paniurusio žmogaus širdies veikimas esą prislėgtas, krūtinė pirslėgta, protas veikia sunkiau. Linksmas nusiteikimas padeda nugalėti visas ligas. čiai geriau veikia. Pas žmones, kurie nuolat pyksta, Juokiantis virškinimo skystulžis, kuri labai reikalinga virškinimui, patenka į kraują. Tuo būdu atsirandanti "geltonoji liga." Žmonės visai teisingai sako, kad galima pasigelbėti iš pykčio. Juokas suteikia ne tik sveiką nuotaiką, bet ir sveiką ramumą. Vakaro juokai ir linksmumas veikiąs dar naktį per miegą. Atrodo, kad žmonija visais amžiais teisingai supratusi didelę juoko reikšmę. Visais laikais humoristai, linksmos komedijos ir filmos turėjo didelio pritarimo. Todel sveikas juokas yra visur ir visuomet pageidaujamas, o juokdariai labiau brangintini žmonės, negu gydytojai.

"Ūk. Balsas"

ĮDOMŪS JAUNAVEDŽIAI

Kazys Lyninkas iš Kučiūnų (Seinų apskr.), 105 metų amžiaus, vedė trečią žmoną Agnietę.

SUSKAITYS VISO PASAULIO KNYGAS

Statistikos biuro direktorius Buenos Aires (Argentinoj) užsiėmė suskaityti, kiek yra knygų pasauly. Pirmiausia suskaitys didžiųjų bibliotekų, kurių yra pasauly 1083 su 181 milijonu knygų.

Europoj yra 669 bibliotekos su 119 mil. knygų (be Rusijos), Žiemių Amerikoj 314 su 54 mil. knygų, Azijoj 23 su 4 mil., Pietų Amerikoj 22 su 2,3 mil., Australijoj tik 7 su 1,1 mil. ir Afrikoj 3 su 200,000 knygų.

Europoj knygų daugiausia turi Vokietija, o mažiausia Ispanija.

"L. Ž."

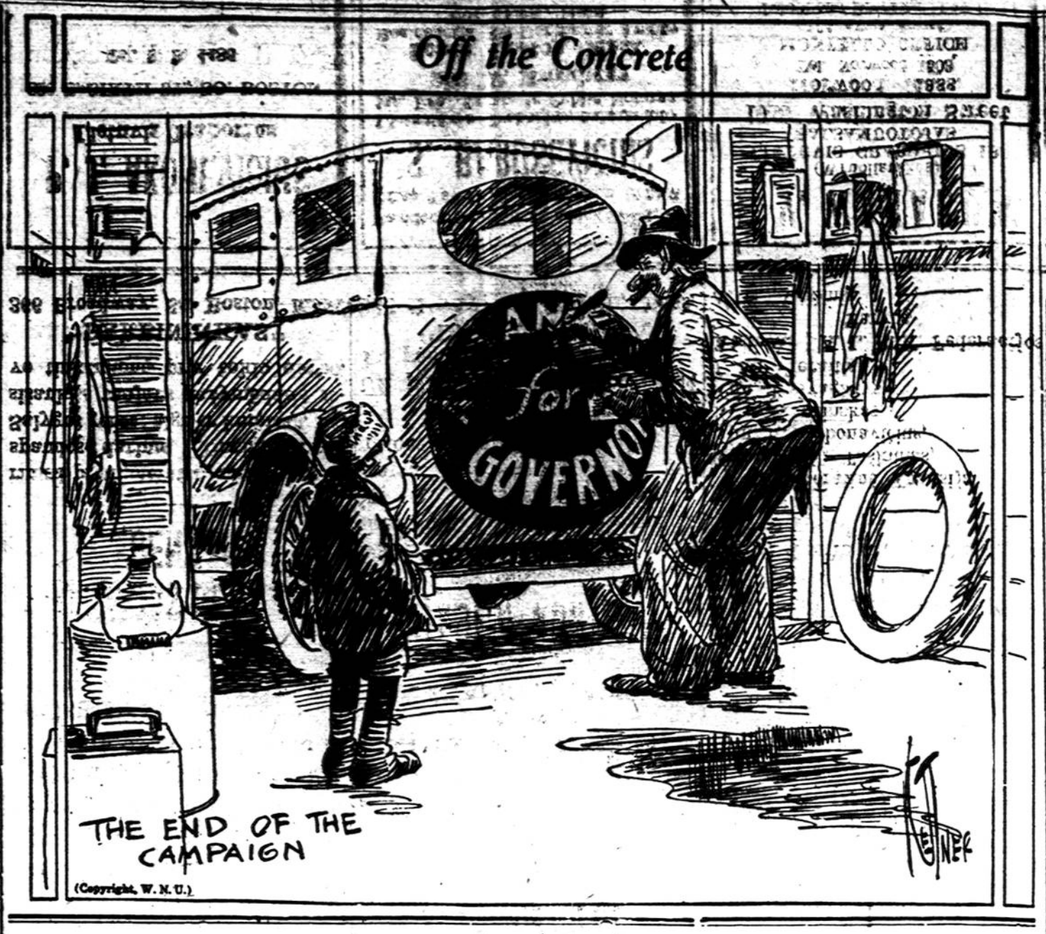

JUOKELIAI

KURPIUS IR ASILAS

Kurpius atnešė batus.
Ponas ingis lovoj guli.
Kurpius, vyras gan šnekus,
Klausia: "Kas girdėt, ponuli?"

Ponas, didis juokdarys,
Jam atkirto: "Skamba ore,
Kad Kaune žmonių būrys
Kurpių tinginį pakorė."

—"Na, o dar"—"O dar ten pat
Kvailą asilą pakorė..."
Ponas juokias. Kurpius tad
Naštą kiša į palovę

Ir atsako jam kukliai:
"Dėkui Dievui, mano ponai,
Kad nebuvom mes tenai!..
Eisiu ir pranešiu žmonai..."

Rakštis

(Kauno "Vienybė")

ĮVYKIS KRAUTUVĖJE

Kaimietis įėjęs su savo žmona į krautuvę prisirinko įvairių prekių ir sako:

— Duok dabar ant magaryčių gražuolę.

Žmona — terkšt savo vyrui į burną.

— O tu seni, tu gražuolės užsimanei! — ji nežinojo, jog esama papirosų vardu "Gražuolė."

"S-va"

KAIME

Gydytojas, užrašęs vienai ligonei dielių, po kokio laiko ateina pas ją ir klausia:

— O ką, ar pagelbėjo dielės?

— Et, vos tik dvi žalias galėjau suvalgyti, o kitas turėjau iškepti.

— Ką-gi tas reiškia, kad nenori nusilenkti Spirgių Tamošiui?

— Mielasis, juk žinai, esu kriščionis ir tokiam stabui lenktis nepridera.

AŠTUONIOS VALANDOS DIENOS DARBO

Važiuojant laivu pakilo vėjas ir išvertė važiavusius. Vienas iššokęs iš laivo ėmė plaukti, o kitas iš paskos. Baigiant plaukti krantą pirmas pradėjo skęsti.

Antras jo klausia: kodėl gi tu skęsti, jog krantas čia pat?

Pirmasai atsako: "Matai, aš nusistatęs dirbti per dieną tik aštuonias valandas. Aštuonios valandos pasibaigė, vadinas, aš nuo darbo paliuosuotas esu.

"Ūk."

SVEČIUOSE

SVEČIAS (šeiminikui); Ot gardi zuikiena... Na, tiesa! O kur tas jūsų linksmutis kralikas paliko, kad aš jo dabar čia nematau?

ŠEIMININKAS: Na štai juk jau baigi valgyti ir sakai, kad gardu...

SVEČIAS: Tai jūs jį man papiovėte?

ŠEIMININKAS: Kur čia piausi, pats pastipo.

"Š."

A. J. KUPSTIS

332 WEST BROADWAY **SOUTH BOSTON, MASS.**
Telephone South Boston 1662—1373

REAL ESTATE

ANT PARDAVIMO
So. Bostone

Nepaprastai gera proga įsigyti gerą kampinį namą bizniui. Kampinis namas, krautuvė ir du kambariai prie krautuvės. Dvi šeimynos virš krautuvės po 4 kambarius. Namas visai naujai pertaisytas. Kaina $6,500.

Trijų šeimynų medinis namas 4-4-4 kambariai, gesas, elektras, skalbynės, pijazai. Kaina $5,500. Savininkas sutinka mainyti ant farmos, apie 20 arba 25 akerius žemės kur yra galima laikyti karves.

Geras biznio kampas City Point. Šešių šeimynų mūriniai namai bekernė ir krautuvė. Labai geroj kaipo bizniui taip ir gyvenimui vietoj. Kaina $25,000. Sutiktų mainyti ant neblogo dviejų šeimynų namo.

Vienos šeimynos, šešių kambarių namas, elektra, maudynė, šiltas vanduo. Inešti reikia tik $400. Kaina $2,400, lengvos išlygos.

Dorchester

Trijų šeimynų mediniai namai su visais įtaisymais. Kaina $10,500.

Hardware Krautuvė

South Bostone ant Broadway, geras ir senai išdirbtas biznis. Parsiduoda pigiai.

North Woburn, Mass.

Devynių kambarių medinis namas, tik 10 metų senumo galima vartoti vienai arba dviem šeimynom, su visais įtaisymais, išskiriant šilumą, ir 4,000 pėdų žemės, vištininkai ir t. p. Kaina $4,500, inešti reikia apie $800, lengvos išlygos.

PRIEINAMIAUSIA PROGA KIEKVIENAM INSURANCE

Inšiūrinu ir ant IŠMOKESČIO (tik Mass. valstijoj) automobilius, forničius, namus, stiklus, sveikatą, gyvastį ir t. p.

Parūpinu pinigus delei morgičių ant namų ir farmų, Bostone ir jo apielinkėse.

Jeigu turite pinigų, kuriuos galėtumėte paskolinti, gaudami gerą nuošimtį, ant pirmų arba antrų morgičių, praneškite man.

Užlaikau taipogi ir **Laivakorčių Pardavimo ir Pinigų Siuntimo Skyrius.**

Parduodu, Anglis ir Malkas. Anglys šiuomi tarpu atpigo. Pirkite dabar. Pristatome netoliau kaip 12 mailių nuo Bostono.

Turiu daugybę namų, farmų ir biznių ant pardavimo ir mainymo kurių čia negalima sumineti.

Visais reikalais galima kreiptis ypatiškai, laišku arba telefonu.

Ofiso valandos: Nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

JAU SPAUDOJE
Naujas Mėnesinis Žurnalas
"TARPININKAS"
Pašvestas naudingiems patarimams apie Real Estate, Apdraudą, Morgedžius ir kitus namininko turtą reikalus. Pilnas žiburių įvairių pasiskaitymų. Reikalaukite tuojaus mano ofise, ir-tolial siųskit 5 centus paštaženklių, persiuntimui.

REIKALINGAS GENERALIS AGENTAS

rinkti prenumeratas, skelbimus ir spaudos darbus "Darbininkui." Sąlygos geros: alga ir komisas. Atsišaukite tuojaus pažymėdami savo tinkamumą prie tokio darbo.

"DARBININKAS"
366 Broadway, So. Boston, Mass.

Ką tik išėjo iš spaudos!
Artisto
STASIO PILKOS
Nauja Knyga
"JAUNA KURYBA"
su paveikslais
Daug rinktų ir juokingų pasiskaitymų, dainelių, deklemacijų.
Verta kiekvienam turėti namuose tą gražią knygutę.
Kaina tik 25c.
Už persiuntimą prisiųskit už 3c. pašto ženkleli.
"DARBININKAS"
336 B'way, So. Boston, Mass.

LDS. Kuopų Susirinkimai

BALTIMORE, MD.

Lapkričio 11 d., sekmadieny, tuoj po sumai, parapijos svetainės kambariuose įvyksta LDS. 30 kp. susirinkimas. Malonėkite ateiti visi. Kviečia **Valdyba**

CAMBRIDGE, MASS.

LDS. 8 kp. mėnesinis susirinkimas atsibus sekmadieny, lapkričio 11 d., tuoj po sumos, Lietuvių bažnytinėj svetainėj. Visi nariai malonėkite atsilankyti ir užsimokėti užvilktus mokesčius. **Valdyba**

MONTELLO, MASS.

LDS. 2 kuopos susirinkimas įvyks 6 d. lapkričio, šv. Roko parapijos svetainėj, 7-tą valandą vakare. Visi nariai malonėkite atsilankyti į šį susirinkimą. Bus gera proga atsilyginti už organą.

J. V., Rašt.

WORCESTER, MASS.

LDS. 7 kuopos susirinkimas įvyks lapkr. 14 d. 7:30 val. vak., bažnytinėje svetainėje, 41 Providence St. Visi nariai būtinai ateikite, nes turime apsvarstyti keletą svarbių klausimų. Be to, gera proga užsimokėti duokles.

Valdyba

DETROIT, MICH.

LDS. 72 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlioj, 18 dieną lapkr., tuoj po pamaldų, švento Jurgio parapijos mokykloje. Visi kuopos nariai yra kviečiami atsilankyti į šį susirinkimą del apsvarstymo išimtinai svarbaus reikalo. **Valdyba**

SO. BOSTON, MASS.

Antradieny, lapkr. 20 dieną, 7:30 val. vakare, parapijos svetainėj įvyks LDS. 1 kuopos susirinkimas. Ateikite visi. Bus daug naujų ir naudingų klausimų pakelta svarstymui. Be to, bus gera proga atsilyginti už organą.

Valdyba

LAWRENE, MASS.

LDS. 70 kp. susirinkimas įvyks lapkr. 18 d. po dvyliktai val. Taigi kviečiame visus narius atsilankyti į šį susirinkimą ir užsimokėti mėnesines. Atsiveskite ir savo draugus prirašyti. Nariai, kurie dar neturite mokesčių knygučių tai gausite susirinkime.

S. Čaikauskas, rašt.

PROVIDENCE, R. I.

LDS. 11 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadieny, lapkričio 18 d., tuoj po sumos, bažnytinėj svetainėj. Svarbu, kad visi šiame susirinkime dalyvautų ir užsimokėtų duokles. Parodykime gražų pavyzdį kitiems.

HARTFORD, CONN.

LDS. 6-tos kp. susirinkimas įvyks lapkr. 11 d., tuoj po sumos, bažnytinėj svetainėj, 41 Capitol Ave. Malonėkite visi nariai ateiti, nes yra svarbių reikalų del kuopos naudos.

Taipgi malonėkite užsimokėti kurių yra užsilikę mėnesinės duokles. **LDS. 6 kp. rašt.**

WATERBURY, CONN

Lapkr. 25 d., 1 val. po pietų įvyks LDS. 5 kuopos susirinkimas senos mokyklos kambary, Congress Ave. Ateikite visi. **Valdyba**

Valdyba

NEW HAVEN, CONN.

LDS. 28 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadieny, lapkričio 25 d., 1 val. po pietų, bažnytinėj svetainėj, 339 Green St. Kviečiame narius(es) ateiti. Gera proga užsimokėti duokles.

Valdyba

TIK KĄ IŠĖJO IŠ SPAUDOS NAUJA KNYGELĖ ANGLŲ KALBOJE
"Signification of a Parental Language"
Ši knygelė yra daugiausia pritaikyta Amerikos lietuvių jaunimui. Kaina tik 25c., persiuntimas 2c. Kreipkitės:
"DARBININKAS"
366 Broadway, So. Boston, Mass.

CLEVELAND, OHIO

Lapkričio 14 d. 8 val. vakare, Lietuvių Salėj įvyks LDS. 51 kp. mėnesinis susirinkimas. Gerbiami nariai prašomi susirinkti. **Rašt.**

BROOKLYN, N. Y.

Pirmadieny, lapkr. 12 diena, 7:30 val. vakare, Karalienės Angelų parapijos svetainėj, kampas Robling ir South 4th gatvių įvyks LDS. 12 kp. susirinkimas. Kviečiame gausiai sueiti. **Valdyba**

C. BROOKLYN, N. Y.

Lapkr. 25 d., tuoj po sumos įvyks LDS. 10 kuopos mėnesinis susirinkimas. Kviečiame gausiai sueiti, nes turime keletą svarbių sumanymų. Atsiveskite ir savo draugus(es) prirašyti. **Valdyba**

HUDSON, MASS.

LDS. 56-tos kuopos susirinkimas įvyks penktadieny, lapkr. 23 d., Kazimiero Staniūno namuose, po num. 12 Water St. Mieli draugai ir draugės, malonėkite visi ateiti į šį susirinkimą, nes turime svarbių reikalų kuopos naudai. Taipgi malonėkite atėję užsimokėti, kurių yra užsivilkę mėnesinės duoklės. Be to, pageidaujama, kad nariai ateidami atsivestų ir savo draugus prirašyti prie mūsų organizalijos. Kviečia **Valdyba**

NEW BRITAIN, CONN.

LDS. 36 kp. susirinkimas įvyks sekmadieny, lapkričio 18 d. š. m. Svarbu, kad į šį susirinkimą ateitų visi nariai ir bent po vieną naują narį atsivestų prirašyti prie mūsų brangios organizacijos.

Nepamirškite užsimokėti duokles.

Raštininkė

Tel. So. Boston 0823
NAUJOJE VIETOJE
LIETUVIS DANTISTAS
DR. M. V. CASPER
(KASPARAVIČIUS)
511 Broadway, So. Boston
Ofsio valandos:
nuo 9 iki 12 ryte ir nuo 1:30 iki 5 ir nuo 6 iki 8 val. vakare. Ofisas uždarytas subatos vakarais ir nedėldieniais, taip-gi seredomis nuo 12-tos dieną uždarytas
Taipgi nuimu ir X-Ray

LIETUVIS DENTISTAS
DR. ST. A. GALVARISKI
(GALINAUSKAS)
414 Broadway, So. Boston
Telephone So. Boston 2300
Ofisas atdaras nuo 10 iki 12 ryto, nuo 1:45 iki 5:20 po piet ir nuo 7 iki 9 vakare. Šventą dieną pagal susitarimą.

Tel. Brockton 5112
DANTISTAS
DR. A. J. GORMAN
(GUMAUSKAS)
705 Main St., Montello, Mass.
(Kampas Broad Street)
Ofiso valandos:
Ryte nuo 10 iki 12 val.
Dieną nuo 2 iki 5 val.
Vakare nuo 6 iki 8 val.
Sekmadieniais pagal sutarties.

Tel. So. Boston 0506-W.
Lietuvys Dantistas
A. L. KAPOČIUS
251 Broadway, South Boston
("Keleivio" name)
Ofiso valandos nuo 9 iki 12, nuo 1:30—6 ir nuo 6:50—9 vakare. Seredomis nuo 9—12 val. dieną. Subatomis nuo 9 iki 6 vak. Nedėliomis nuo 9 iki 12 (pagal sutartį).

P. J. AKUNEVIČIUS
Lietuvis Graborius
330 E. SIXTH ST., SO. BOSTON
Tel. S. B. 4496

Residencijos Telephonas: 0779-R. S.
Ofiso Telefonas So. Boston 0779-W
S. BARUSEVIČIUS
Lietuvis Graborius, balsamuotojas, Real Estate ir Public Notaras
258 W. Broadway
South Boston, Mass.
Residencija 388 Dorchester Avenue Dorchester, Mass.

E. V. WARABOW
(Wrublauskas)
LIETUVIS GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS
1043 Washington Street
Norwood, Mass.
Tel. Norwood 1508
MONTELLO OFFICE
104 Ames Street
Telephone Brockton 1644-J

PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
D. A. ZALETSKAS
Graborius ir Balsamuotojas
877 ir 443 Cambridge Street
Cambridge, Mass.
Telephone University 8831-W

Main Office
South Boston
0304-W
Branch Office
Brockton
7916-W
J. PETRUŠKEVIČIUS
Laisniuotas Graborius
137 Ames St., Brockton, Mass.
162 Broadway, S. Boston, Mass.